

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 l.

HÍRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Rövidített petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KLADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

STAUER JÓZSEF.

Szerda, június 29.

Mai számunk főbb közleményei:

- A képviselőház osztályai.
- Katasztrófa egy házépítésnél.
- Agyonvert elmebeteg.
- Egy színész tragédiája.
- Öngyilkosság a katonai szolgálat miatt.
- A Teszling-ügy fejleményei.
- Egy ifjú mágnes kálváriája.
- A tokaji szőlők pusztulása.
- Itélet a Wekerle-kormány perében.
- A szécsényi családi dráma.
- A Ház tisztikara.
- Színházi pletykák.

A koalíció fejfája.

Arad, június 28.

A bírái előtt állott egy hírlapíró, aki a koalíciós kormány ellen súlyos vádakat emelt. Vele szemben ült Wekerle Sándor, a koalíciós kormány volt elnöke és rágalmazással vádolta a hírlapírót. Két napig vergődött a vádlott és lépésről-lépésre hátrált meg. A pert ítélet döntötte el és ennek elébe vágni nem volt szabad. Nem is az a fontos, hogy a szörnyű vádakért, amelyek a koalíciós minisztérium felé hangzottak és amelyeket a hangoztatójuk bizonyítani alig tudott azzal a Wekerlével szemben, akinek a kis ujjában van az egész per anyaga, milyen büntetést rótt ki ma éjjel a szigorú bíróság.

Nem is ez az, a miről beszélni akarunk, vajjon ezek a vádak igazak-e vagy sem.

Szomorú valóság azonban, hogy

ezek a vádak, panamákról, üzletekről, nem tisztességes alkukról, a közvélemény körében kétségbeejtő módon elvannak terjedve. Már most akár igazak ezek a vádak, akár nem: felháborító, hogy Magyarországnak olyan kormányai legyenek, amelyekről szél-tében-hosszában ily szörnyű vádak emlegetnek.

A nép szava isten szava. A közvélemény, ismeretlen és titokzatos utakon, az igazság bírója. Az ő ítélete felelősségteljes. Akár elkövette a koalíciós kormány ezeket a bűnöket, akár nem, a közvélemény kimondta az ítéletet, amelyet bármely okból az a kormány feltétlenül megérdemelt.

Magyarország régi átka, a kormányai ellen fölzugó, sugdosott panama-vádak. A kormányok, bármi módon, de okot, vagy ürügyet adtak a sugdosásra mindig. A vádak azonban a koalíciós kormányzat alatt oly lesújtó tömegben és hangoszággal kezdtek felzúgni, hogy azokat szó nélkül hagyni nem lehetett. És ami magában véve is elég szokatlan és szomorú dolog: a törvényszék kénytelen volt egy letűnt politikai rendszer emlékeit oly szempontból mérlegelni, hogy azok tiszták-e vagy sem és a megvadolt állami ténykedések korrektek-e, vagy sem.

Az országos érdekességű politikai sajtópör anyagából mi csak azzal a tapasztalattal foglalkozunk, hogy ime

a koalíció politikájának szomorú fejfája ez a pör. Az a szomorú benne, hogy ez a pör egyáltalán keletkezhetett és a bíróság kénytelen foglalkozni vele. Hogy maga a pör anyaga az igazsággal milyen viszonyban van, ezt az esküdszék bölcsesége döntötte el. De hogy ez a pör milyen viszonyban van a politikával, nevezetesen a koalíció életképtelenné vált politikájával, azt mindenki eldöntheti, akit a koalíció kormányzati uralmának emlékei még ma is gyötörnek.

Voltaképpen nem is az a közügy ebben a pörben, hogy valaki rágalmazott-e és ha igen, hogyan torolta meg ezt az igazságszolgáltatás. Ez büntetőjogi matematika, amelynek az eredményét mindenkinek a magyar igazságszolgáltatást megillető nagy tisztelettel kell fogadnia. Ebben a pörben a közügy, egy politikai rendszert is túlélt közügy az, hogy keservesen látnunk kell, mily közel tudott férközni a vád és a gyanu legmagasabb állami méltóságainkhoz a koalíció idejében. És ebben föltétlenül hibásak a koalíció uralmának tényezői. Nem azért hibásak, mintha az ő működésük valóban kézenfekvő inkorrektiségek forrása lett volna, hanem azért hibásak, mert nem óvták meg magukat kellően a látszattól, a szóbeszédtől, amely politikai tisztaságukra fátynként nehezedett.

Az államférfiu politikai inkorrekt-

Jóska és a többi gróf.

Itta: Kanizsai Ferenc.

A tiszteletreméltó asszonyság, Apatich Geon sőtárnok özvegye, három gyermekkel csöppent ki a régi módból. Fiu a két szélső, leány a közbelső. Gond tulajdonképp csak a kisebbik fiuval volna: a nagyobb már állásbeli férfi: aranycsillagos vasúti tiszt. Ami pedig Örsikét illeti, tessék ránézni: ez ám a takaros leány! Misét mondasson hálából az a burokban született férfi, aki majdan feleségül veszi. És mi mindent tud ez a szépséges rozmaringszál! Tud zongorázni, festeni, hatféle-keppen fésülni. Esetleg főzni is tud, ami azonban fölösleges, mert egy született apátifalvi Apatich-leány megérdemli, hogy az ura szakácsnét, kuktát, szobalányt és szolgálókat ug-ráltasson körülötte. És férjhez fog menni, előbb-utóbb. De ugyilátszik, inkább utóbb, mint előbb. Apatichné asszonyom, hogy a kérők nem igen tolongtak az előszobában, melyikük küldhetné be előbb a névjegyet, szükségesnek tartotta ismételtelen kijelentni:

És nem értem ezeket a mai anyákat. Mi-csoda lelkiismeretlenség fiatal, tizenhatéves kis csirkéket férjhez adni! A házasság, drága szomszédasszony, nem gyermeknek való. De hiszen, amíg az én Örsikém be nem tölti a huszonkettőt, itthon marad, ha maga Árgirus királyfi nyoszorógne a kezéért.

Közben az idő egyre mult. Idestova pár hónap hiányzott még a huszonkettőtől; de

Apatichné nem ragaszkodott tulságosan az évek teljéhez. Nem ugyan mintha a fenséges Árgirus királyfi bebottlott volna a küszöbön; hanem talán mert Sefcsik, a magyar királyi sőtiszt, kerülgette a házat. Ez a Sefcsik cigányos modorban zongorázik magyar nótákat. Kukorékolni, ugatni, nyávogni, rőfogni és bőgni oly hü-éggel tud, hogy az embernek majdnem ki yukad az odala a nyilamló kacagástól. Röviden: ez a Sefcsik igazi művelt fiatalember. És csipt-tét visel. Apatichné több ízben tett célzásokat vasutas-fia, Ádám előtt, hogy nem banná a dolgot.

— Iga, hogy még sőtiszt csupán. De eből a Sefcsikből sőtárnok lesz.

A jó asszony a sőtárnokságot ritka diszes hivatalnak tekintette. Meghitt körben sokszor mondogatta:

— Apátok is az volt. Öregapátok is. Azaz, hogy öregapátok volt az igazi. A sőtárnokot az ő idejében még úgy hitták, hogy: perceptor. Szébb világ volt az! A perceptor roppant nagy ur volt. Nagyobb a szolgabírónál, hatalmasabb a vicispánnál. Jogában állt botoztatni, tömlöcbe csuktatni, sőt akasztatni. A mai világban nincsenek ekkora urak.

Nem udható, vajjon özvegy Apatichné hiteles adatok alapján színezgette-e a perceptor régi dicsőségét; valamint az sem világos, hogy joggal tekinthetők-e a perceptorok a jelenbeli sőtárnokok őseitül: ám annál nyilvánvalóbb, hogy a jó asszonyság szemében az ember a sőtárnoknál kezdődik és így Sefcsikre, a

nagyreményű ifjura azzal a bizó elismeréssel tekint, mely tudja, hogy a vérbeli sőtiszt a tarsolyában hordja a sőtárnoki marsallbotot.

Sefcsik azonban egyelőre, halvány célzásoknál egyebet nem csinált. Ezek a célzások is kimerültek abban, hogy vasárnaponként Örsikéknél ebédelt. Pedig, nini, itt volna az ideje, kereken nyilatkoznia, át vagy bét mondania; — mert repül az idő és növekednek a gondok. Itt lóg a család n akán a kisebbik fiu, a Jóska. Hiszen csak tanulna az ártatlan. De nem tanul. Az első kereskedelmiben hétfől bukott. Igazán nem tehetett róla. Nincs nyolc tantárgy, nem bukhatott többől. Uristen, mihez kell fogni ezzel a kenyérpusztító kamasszal? Inasnak adni? Egy apátifalvi Apatich Jósefet? Olyan nincs. Odahaza lézengett egy-két évig, mialatt az anyja fűhöz-fához szaladgált, mindent megkísérlett azon az alapon, hogy ha egyebe sem, de prédikátuma, és a négy gimnáziumról való — olyan-amilyen — bizonyítványa mégis csak van a sehonnainak.

Fekete ünneplőjében kunyorálással során fölment a minisztériumba is, sirni a méltóságos Rudi bácsinak. Rudi bácsi, a jó lélek, megígért mindent. De nem tett semmit.

— Kedves hugom, négyezer előjegyzés van. De én azzal nem törődtem. És a miniszterből végre kicsikartam egy állást. Arról már nem tehetek, hogy mielőtt a miniszternek ideje lett volna a végzést aláírni: a kormány úgy megbukott, mint a pinty. Az új minisztert pedig

Se szó, se beszéd, ment egyenest a vámpalotába. Abból, hogy ily biztossággal tudta a járást, nyilván következik, hogy az eszme már régen megfogant benne és már eleve értesülése-

සමස්ත ප්‍රතිචාරය

lyosan aláducolták a pusztán maradt falat, amely a folytonos esőzéstől lesüppedhetett.

Az új ház építkezésénél százhatvan munkás dolgozott. Az építés vezetője Farkas József. Az új épület pinceföldmunkája már egészen kész. Közel 20 méter mélyen ásták ki. A mondott időben iszonyu robajjal bedőlt a szomszédos ház szabadon álló fala. A raktárból benzines és petróleumos hordók zuhantak le. A nagy tömeg téglá és a hordók a banképület kiásott pinceboltozatára hullottak. A recsegés-ropogás megrémítette a munkásokat. Menekült, ki merre tudott.

Néhány perccel a szerencsétlenség után kiásták az első áldozatot. Tormási Sándor 30 éves fuvaros, aki szekerével a földet hordta el, éppen abban a pillanatban hajtott arra, mikor a fal beomlott. A szekeren ült 6 maga is. Lovasutit együtt emeltették a törmelékek. Hamarosan hozzáláttak a mentéshez. A szerencsétlen embert a szőszoros ártalmában agyonlapította a fal, lovai is elpusztultak, szekere pordorjává törött.

A városban a katasztrófa iszonyu rémületet keltett. Százával rohantak az emberek a bedőlt házhoz. Kecskeméten nincsenek mentők. A tűzoltókat úgy kellett összeszedni. A 38. gyalogezred egy zászlóaljja a 8. huszárezred közszolgálatával elsőnek értett a helyszínre. A rendőrség bekerítette a veszedelem tanyáját.

Egy óra múlva előkerült a második holttest is, Kis Sándor 60 éves kőműves. Két deszka közé szorult, mikor a Nyírádi ház fala bedőlt és beleesett az oltott mészszel tett gödörbe.

Keresik Csász István 21 éves kőművest, aki a boldogtalan Kis Sándor mellett dolgozott. Majdnem bizonyos, hogy ő is odaveszett.

A szerencsétlenség színhelyén a városi mérnöki hivatal, az építkezőmesterek és egyéb hivatalos hatóságok elrendelték az óvintézkedéseket. A régi banképület bejáratját és a kaszinó falát alá kellett ducolni tíz méter magasságig, a katolikus egyházépület falát is alá kellett támasztani. Nyírádi fűszerkereskedő házából ki kellett lakoltatni mindenkit, a boltot is be kellett zárni, a megmaradt falakat pedig gerendákkal megerősíteni és az épülő új bankház pinceboltozatának földfalát kideszkázni, mert új veszedelem fenyeget.

Agyonvert elmebeteg.

A nagyváradai kórház botránya. — Letartóztatott ápoló.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 28

A nagyváradai köz-kórház elmeosztályán agyonütött az ápoló egy szerencsétlen őrültet. Összetörte a bordáit. Tánctot járt egy élőhalotton. Rángrott a betegre és addig ütötte, míg a bordacsontok ellentállottak. Mikor már nem volt egy ép bordája, akkor otthagyta. Hét napig halódott a súlyos belső sérüléseket szenvedett elmebeteg, míg rettenő kínjától megváltotta a halál. A boncolás után látták az intézet orvosai, hogy az ápoló milyen emberegséggel ápolta a reábizott nyomorultat és végre a kilencedik nap a rendőrség letartóztatta a jó szívű szamaritánust.

A magyarországi elmeegógyintézeteknek nincs valami jó híruk. Tulzsfoltak, ápoló személynélük kellő tudás és képzés nélküli, igen sok esetben durvaságokra és erőszakosságokra kész egzisztenciák, akik azért menekülnek, mert már másutt nem boldogulnak. Így történhetik meg, hogy az ápolók brutalitása nem ismer határt s a beteg agyonverése nem most fordult elő először Magyarországon.

Az egyik most kipattant kórházi botrányról a következőket jelentik Nagyváradról:

Dormann Ferenc 60 éves kőbőlküti születésű lakos a hó 16-án felvételre jelentkezett a nagyváradai elmeegógyintézetbe. Hozzájáruló orvosi bizonyítvánnyal igazolták a betegséget, de meg a rövid orvosi vizsgálatnál is konstataáltak, hogy Dormann alkoholista elmebeteg. Ennek alapján a beteget fel is vették a kórházba.

Tíz nap leforgása alatt a beteg magát elég csendesen viselte, csupán az ápolók jelentették, hogy éjszakáit állandóan nyugtalanul töltötte. Szombaton délután aztán az igazgatót arról értesítették, hogy Dormann meghalt. Megvizsgálta ekkor a holttestet és konstataálta, hogy a test több részén ütések és horzsolások vannak. Vizsgálatot nem indított a főorvos, mert ez az eset gyakran előfordul elmebetegek-

nél. Az esetet azonnal bejelentette a főorvos az ügyészségnek és a rendőrségnek.

A rendőrség rögtön megindította a nyomozást, s Bodó, a vizsgálatot vezető rendőrbiztos tegnap délelőtt megjelent a kórházban és első orban az ápolókat hallgatta ki.

Török Sándor ápoló volt az első, aki elmondta az esetet hűen és részletesen és a rendőrbiztosnak a következőket vallotta:

Dormann Ferenc 60 éves kőbőlküti illetőségű alkoholista elmebeteg részére a kórház főorvosa ricinust rendelt, amit azonban ő hiába igyekezett megitatni, mert a beteg ellenszegült és ezért kénytelen volt Szakács Sándor osztály-ápolót segítségül hívni.

Szakács nagynehezen leadta az orvosságot a betegnek. az azonban visszaköpötte az ápoló arcába s ezenkívül még jól meg is rugta. Dühbe jött erre Szakács, rángrott az ágyban fekvő beteg mellére s a szerencsétlen embert öklével addig ütötte, míg bordái össze törték.

Hét napig haldokolt a beteg, míg a hó 25-én délután 2 óra tájban végleg kiszorult. A kórház orvosai ekkor megvizsgálták Dormann holttestét és miután külső sérüléseket találtak rajta, házilag felboncolták és megállapították, hogy Dormann bordatörés és tüdővérzés következtében halt meg.

Szakács János eleinte tagadta Török állításait, később azonban teljes őszinteséggel monddta el Bodó rendőrbiztosnak, hogy ő követte el a gyilkosságot.

Ezt a vallomását délután megismételte Bazala Béla vizsgálóbíró előtt is, aki Vattay József dr. kir. ügyésszel szintén megjelent a kórházban. Az ügyész indítványára a vizsgálóbíró Szakács Jánost azonnal le is tartóztatta és a kir. ügyészségi fogházba kísértette.

Ezután Grósz Menyhért dr. törvényszéki orvos felboncolta a hullát és szintén megállapította, hogy Dormann halálát bordatörés és tüdővérzés okozta.

Dormann Ferenc holttestét holnap délelőtt fogják eltemetni az elmeegógyintézet halottas házából, miután az ügyészség az engedélyt erre megadta.

ket szerzett a felől, hogy melyek a módjai annak, ha valaki finánc akar lenni. No nem nagy sor. Egy-kettőre elintéződött a dolog, csak éppen — mivel még kiskorú — a szülői beleegyezés kellett. Jóska fenéig kiélvezte azt a helyzetet, a mikor délből hazament és a kitöltött engedély-nyilatkozatot az anyja elé terítette:

- Irja alá mama.
- Mit, fiacskám?
- (Ahán, már „fiacskám“.)
- Ezt az irást la. Hogy beleegyeznek.
- Mibe drágám?
- Hogy finánc leszek.

Apatichnének könnyelábadt a szeme és megint emlegette sirban porladó urát, de hiába, ilyen az élet és odairta a nevét. Oda bizony. „Beleegyezem, özvegy Apatich Gedeonné. M. kir. sőtárnok özvegye.“ (Hadd lássák azok a spenótbakterek, hogy Jóska nem a golya költötte.

— Ne félj aranyos fiacskám, nem hagylak én téged ebben az állapotban. Keresek én neked állást, szebbet, rangosabbat és akkor úgy otthagysz a finansságot, mint, mint...

— De iszen beszélhet nekem maga. Tudom én, hogy itt nincs segítség. Vége. Finánc maradok én, a meddig élek...

Ádám békitőleg lépett közbe:

— Nono. Azért nem kell egereket itatni. Ha szigorúan vesszük, a finánc épp úgy az állam érdekeinek katonája, mint a sőtárnok. És hát majd fölviszi Isten Jóska dolgát. Nem féltem én őt.

— Néhanapján, — szölt Apatichné — hazajöhetsz.

Mire Ádám:

— De civilben!

Egy szó, mint száz: a Jóska elment. És nem multak esztendő a viszontlátásig. Hetek sem. Csak napok. Jóska egy korán beálló téli estén egyszer csak megjelent.

— Sötét van, nem látott senki, — mondta, mintegy bocsánatkérőleg.

— A lépcsőházban sem? — tudakolta Örszi.

— Nem, ha mondom.

— Jaj, az édes lelkem! — örvendezett

Apatichné, — mily pompásan feszül rajtad az egyenruha! Az Isten is katonának teremtett. Hát nem szakasztott olyan-e, mint egy főhadnagy? Ígyál egy kis kávé, fiacskám és beszélj.

Jóska nem kellett bízni. Megeredt a szava, mint a vízfolyás, csak győzzék hallgatni.

— Délelőttünkint fegyvergyakorlatok vannak — kezdte.

— Mint a katonáknál! — bólintott Sefcsik, a család bizalmasa, — tudom én. Olyan az, mint a katonaság.

— Olyan? — önérzetesedett Jóska, — gondolja, hogy olyan? Hát nem olyan. Mit csinál a katoná? Kirukkol, berukkol. Háborúba nem megy soha. De mink, pénzügyőrök, örökös háborúban vagyunk a csempészekkel. Mink éjjel-nappal kockáztatjuk az életünket. A komisz bakák az ágyban hortyognak, a mikor én szélben-ésőben, sötétben a budakeszi vámnál töltött puskával lesben állok.

— Hát szabad a fináncnak lőni is? — kérdezte Örszike.

— Hogy szabad-e? Hát mit gondolsz, parádénak kell a puszka?

Sokat beszélt még Jóska, de este nyolckor sietve távozott, mert a mi fegyelem, az fegyelem és kilencre a kaszárnyában kell lenni.

— Csau! — mondta és bokáit összeütve, hanyagul tisztelgett, két ujját a sapkához érintve.

Sefcsik dicsőreleg nyilatkozott róla.

— Igazi „stramm“ fiu. Egy szigorú pénzügyőr.

— Fess fiu! — mosolygott elégedetten a mama.

Jóska nemsokára megint hazajött. Széles alapon előadta, hogy őrt állván tegnap éjszaka, miként vívott élet-halál harcot kilenc csempészrel és miként fogta el valamennyit. Én nem voltam ott, következőleg nem is tudhatom, tényleg megtörtént-e, és úgy történt-e a kaland, a hogyan Jóska elméselte; ám, ha szóról-szóra úgy történt, hát akkor Zrinyi Miklós bizony csak finánc volt öhozzá képest. Apatichnének ragyogott a szeme:

— Hiába, a vér nem válik vízzé. Látszik, hogy perceptor volt a öregapád.

És a Jóska gyerek egyéb körülményeket is ecsetelt. Kellő világításba helyezte a pénzügyőrök társadalmi helyzetét, különös tekintettel arra, hogy a legtöbbje jó családból származik.

— Pusztul a szentri, — bölcsekedett Sefcsik, — nem mindenki mehet a sójvédékhez és bizony igaz, a mi igaz, a magyar uri családok ivadékaik olykor nem a legnagyobb állásokban lehet találni.

Jóska nekihevílt. Elmondta, hogy kartársai közt akad egy Eszláry fiu, egy Vuchetich,

ITÉLET

a Wekerle-kormány pörében.

Habár Mihályt két és fél hónapi fogházzal sújtották.

Írásvirati tudósítás.

Arad, június 28

Sok furcsa dolog történik ebben az országban, de a furcsák között is a legfurcsább az a pör, melyet ma éjjel fejezett be a budapesti esküdtbíróóság. Habár Mihály a koalíciós kormány tagjait sorban megvádolta mindenféle rágal-makkal és az emberek, a kíváncsi emberek érdeklődéssel olvasták. Pör indult meg a pamflet nyomán, a pört tegnap kezdték el tárgyalni és a védőnek nem volt sürgősebb dolga, minthogy felállt és elmondotta a következőket:

— Az első szó, amelyet ebben a perben a védelem kötelességének tart kijelenteni, az, hogy a sértett ur ökszeccellenciájának személyi integritása és becsületben és hazafias működésben eltöltött közéleti szereplése tiszteletre kötelez a védelem részéről és hiszem és elvárom, hogy a vádlott részéről is a legmélyebb tisztelettel és azzal a kötelességtudással kísérjük őt, hogy Wekerle Sándor dr. egyénisége felette áll minden gyanúsításnak és Wekerle Sándor dr. ökszeccellenciájának hazafiúi és politikai egyénisége ebben a perben érintetlen. Ezt a kötelességszerű nyilatkozatot kell hangsúlyozva kiemelnem, hogy bármiről is lesz szó ebben a perben, csak addig maradok ezen a helyen, amíg szolidaritásban lesz velem mindenki, aki e perben én hozzám tartozik, abban az irányban és azzal a meggyőződéssel, hogy a sértett ur ökszeccellenciája a gyanu árnyékával sem illethető személyi, egyéni becsülés tekintetében.

És csodálatos! A védő ott maradt a helyén és védte tovább a röpirat szerzőjét, holott át kellett volna változnia vádlóvá és ki kellett volna jelentenie... Nem, semmit, a védő eleget mondott, beszélt utána a vádlott és mondta ezeket:

— Kihallgatásom folyamán védekezésem bizonyos korlátok közé volt szorítva, úgy, hogy nem nyilatkozhattam. Most azonban

egy Jelenszky, egy Bajnóczy, sőt egy gróf is. Loewenstein gróf. (Nyírott bajuszt visel és monoklit. De ezt szolgálatom kívül) Hát nem olyan rossz társaság ez. És az Apatich-család — belevonva Sefcsiket — ekként latolgatva a dolgokat, megállapodott abban, hogy hiszen, nini, igaz, ami igaz, de Mária Terézia híres gárdistái óta aligha volt együtt ilyen kifogástalan, előkelő testület.

Imigy fordultak a vélemények és a család rátarti lett a Jóska gyerekekre. Hát még, a mikor Jóska letette a vizsgát és fölvarrhatta az első csillagot! No, az volt csak az öröm. Meg amikor Jóska, a csillag öröme, elhozta néhány kartársát, köztük a grófot is. A gróf mint a farkas, úgy evett; de viszont igazi demokratának bizonyult.

— Kérem, szözlitsanak csak egyszerűen: Loewenstein urnak. Jelen állásomban, mely tartózkodásra kötelez, kissé kényelmetlen nekem a grófi cím.

A vendégek távozása után csak a kaján Ádám jegyezte meg:

— Azt hiszem, hogy ez a gróf grófnak nem gróf; de Loewensteinnek — Löwenstein.

No de azért, Orsike másnap eldicsekedett egy barátjének:

— Ah, kedvesem, miért nem voltál tegnap nálunk? Sajnálhatod! A kadét öcsém több kádétal és tiszttel itthon volt. Meghitta őket. Egy grófot is hozott. Milyen kedves, igazi arisztokrata fiú! Semmi gőg sincs benne, valódi granszenyőr...

kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy Wekerle Sándor dr. főmagánvádló ur becsületét és személyét sérteni nem akartam. Végtelenül becsülöm őt és ha a röpiratban toglalt állítások által magát mégis sértve érezné, ezennel ünnepélyesen bocsánatot kérek tőle.

Hát miért ita akkor Habár azt a röpiratot, miért rágalmazott, miért piszkolódott? Azért, hogy bocsánatot kérjen? Mi ez? Könnyelműség, vagy ostobaság? Hát lehet, hát szabad így vádolni és így, ilyen vakmerőan ledobni, félrerugni minden alapelvét a tiszteességes újágrásnak? Nem ítélkezett Habár önmaga felett?

Két napig tartó tárgyalás után a budapesti esküdtbíróóság befejezte Wekerle Sándor volt miniszterelnöknek Habár Mihály hírlapíró ellen megindított sajtóperét. A bizonyítási eljárás folyamán a vádlott nem tudta bebizonyítani, hogy a röpiratában megírt vádak igazak és ezért az esküdtek rágalmazásban mondták ki vétkesnek. A bíróság két és fél hónapi fogházzal sújtotta.

A mai tárgyalásról a következő tudósítást adjuk:

Második nap.

A mai második napon még annyi érdeklődés sincs a Wekerle-féle sajtópör tárgyalása iránt, mint volt az első napon. Mintha nem is egy nagyjelentőségű politikai vonatkozású pör-ről volna szó, a hivatásos hallgatóságon kívül alig van egy két ember a teremben.

Wekerle ma is pontosan kilenc órakor jelent meg. A tárgyalás megkezdése előtt ismét felkereste az elnököt és vele konferált. Előbb még a folyosón beszélgetett Sellyey Barnabás dr. főügyész helyettesével.

A mai tárgyalást egynegyed tíz órakor nyitotta meg Baloghy György dr. elnök.

Elsősorban felolvassák a három bányavásárra vonatkozó részét a röpiratnak. Füzesséry bíró olvassa föl a cikket, amely iránt az esküdtek sem mutatnak nagy érdeklődést.

Ebben a fejezetben az állam által megvásárolt *vrđniki, bozovicsi és komlósi* szénbányák-ról esik szó. Az első bányát 4,116.000 koronáért vette meg Wekerle, abban a hiszemben, hogy ott évente 1,000.000 mm. szenet lehet termelni. Pedig csak 870.000 mm. a termelő-képesség. Ezzel szemben igen horribilis a szállítási költségek, úgy hogy az üzlet nagyon rossznak bizonyult. A bozovicsi bánya 1,706.000 koronába került. Ez az üzlet még szebb, mint az előbbi, mert ebben a bányában nincs is szén, hanem csak lignit. Ezt az üzletet — mondja a röpirat — Benke Gyula volt országgy. képviselő szözte az államra a keresett rajta 28.430 korona províziót. A Komlós bánya eredetileg jánosi Engeléke volt. Tőlük szerzett 1,100.000 koronáért opciót a Hitelbank, amely ott soha kőszemet nem termelt, ellenben 100 százalékos haszonnal, 2,484.000 koronáért eladta az államnak.

Elnök: Van a védő urnak valami megjegyzése?

Indiszkkrét adatok.

Gál Jenő dr.: Igenis van. A bizonyítás lehetetlenségét látja a bíróság eljárásában, pedig védelemre nézve rendkívül fontos volna a bizonyítás. Most jutottak a kezéhez újabb bizonyítékok s ezekre vonatkozólag kíván előterjesztést tenni. Cigarianu Livius dr. oravicei ügyvéd expressz levélben közli vele, hogy indiszkreció folytán adatokhoz jutott a bányavásárlásokra vonatkozólag. Ezek az adatok pedig súlyosan kompromittálják a kormányra. Meg-

tudta azt ugyanis, hogy a bányákra vonatkozólag hamis információkat adtak az erre kiküldött szakközvegek és a minisztérium ezért Weisz bányabiztos ellen el is rendelte a fegyelmi vizsgálatot. Kéri a bíróságot, hogy adjanak neki alkalmat arra nézve, hogy ezeknek az adatoknak valódiságáról meggyőződhesse, valamint nyujtsanak módot arra is, hogy ezeknek a bányáknak az értékét független, a kormánytól teljesen független bányaszakértők állapítsák meg.

Tudomására jutott még az is, hogy Szabó Gusztáv szolgabíró 69.400 korona províziót kapott a kormánytól ezeknél a bányavásárlásoknál.

Százezrek provízióra.

A Benke Gyula provízióival foglalkozik ezután. Elmondja, hogy amikor a Latzkó testvérek cég Benke Gyula ellen árverést vezetett, a kormány két ízben 100,000 és egy ízben 60,000 koronát utalványozott ki előlegképpen a províziójára. Elmondja, hogy Fritzsche Henrik, aki könnyen megidézhető, mert Budapesten, a Hunyady-téren lakik, bűnvádi feljelentést tett Benke ellen, mert az ő bányáját felhatalmazás nélkül bocsátotta áruba.

Tudomására jutott az is, hogy a bányavásárlásoknál Andreisz János bányatüszős és miniszter kiküldöttjével, Illés Vilmos mérnökkel szemben különvéleményt terjesztett elő. Mindezeknél fogva arra kéri védelem érdekében a törvényszéket, hogy adjanak neki halasztást arra, hogy mindezeknek az adatoknak valódiságáról meggyőződhesse és ezeket, mint bizonyítékokat az esküdtek elé terjeszthesse.

Elnök: Kíván az ügyész ur nyilatkozni?

Sellyey ügyész: Az előterjesztéshez nem járulhat hozzá. A védő ur ezeket az adatokat állítólag csak most tudta meg, holott lett volna előzőleg is elég ideje arra, hogy megtudja! Az az utban lévő igazság előlázására volna, hogyha a tárgyalást ezért elhalasztanák. Kéri azonban Benke Gyula és Horváth elemér tanuk kihallgatását, valamint kéri felolvasatni a bányavásárlásokra vonatkozó szerződéseket és szakértői véleményeket.

Elnök (Wekerlehez): Excellenciád kíván nyilatkozni?

Wekerle bányapolitikája.

Wekerle: A vádbeszédem folyamán bőven fogom ismertetni bányapolitikámat. Most megjegyzem, hogy Krassó Szörényben és Hunyadmegyében nagyszabású nemzetiségi politikát folytattam. Ennek az érdekében bányákat vásároltam. A vrđniki bányát megvettük, mert 120 millió mm. kőszemet konstataáltak benne. Tényleg 300 millió mm. kőszén volt benne. A bozovicsi bányát Benkétől megvettem, mert alkudozásban volt vele egy orosz konzorcium. Ezt én nem nézhettem, lefoglaltattam tehát egy bizalmas emberemmel az egész bozovicsi területet és attól vette meg az állam, minden haszonjuttatás nélkül. Igaz, hogy Benke előleg-et kapott, mert féltem, hogy egy orosz konzorcium, a mely már várta őt az előszobámban, drágább árt kínál érte és megkapja. Mikor a furások kiderítették, hogy több szén van Bozovicsen, mint hittük, újabb előlegeket is kapott Benke, hogy megnyit, azt nem tudom. Igaz az is, hogy Fricke igényeket támasztott, de kijelentettem neki, hogy én csak Benkével tárgyalok. Szabó Gyula nyugalmazott szolgabíró kapott províziót, mert ő tett figyelmessé a krassói bányauzelmekre. Én nagy províziót helyeztem neki kilitásba, olesón aszeri meg a bányákat, ha pedig csak rendes áron kapjuk meg, a szakasos és kötelező 2%-ot ígértem neki. A komlósi

bányákat pedig nem a Hitelbanktól vettem, hanem jánosi Engeléktől, a kik éppen fel akarták osztani a területet, mi tehát olcsón megvehettük tőlük. A hamis vélemények adása teljesen ki van zárva; én itt igen lelkiismeretesen jártam el. Megvizsgáltattam a bányát a selmeci akadémia tanárával és más szakértőkkel. Andrejics főszakértő véleménye nélkül sohse tettünk semmit. Mintha bányavétel okából valaki ellen fegyelmi eljárás indított volna, egyszerűen valótlán. Egy esetet kivéve s ennek az elbírálását is az utódokra hagytam.

Védő: A kegyelmes ur a politikáját fejtegeti és nem nyújt módot arra, hogy a védelem cáfolhassa az adatait. Ő excellenciája szerint a bányavásárlás jó, szerintem rossz.

Elnök: Ez a védelemre tartozik.

Védő: Ő excellenciája sem beszélt a tárgyhoz!

Elnök: Röviden tessék szólni!

Védő: Két perce beszélek csak! Múltot, tessék Cigarianu Liviuszt és ellenőrző szakértőket megidézni.

Elnök: A bíróság határozni fog. Szünet után:

Elnök: A bíróság a bizonyítás kiegészítését nem engedte meg s csak az ügyész ur előterjesztéseit fogadta el. Kérem Benke Gyula tanut.

Utalványozás telefon útján.

Elnök: Hol voltak önnek bányajogosítványai kőszékre?

Benke tanu: A b. zoviesi területen.

— Mennyiért adta el a kutatmányait a kincstárnak?

— Egy millió kétszáz ezer koronáért.

— Ki közvetítette ezeket?

— Nem tudom.

— Voltak alkudozásai az ár tekintetében?

— Nem.

— Kapott ön előleget?

— Igen.

— Mennyit?

— Arra már nem emlékszem. Ezek a vételárba betudattak.

Védő: Fordult-e tanu ur valakihez?

Tanu: Nem.

Védő: Előadása tévedésen alapul; 1908. február 28. napján Ön levelet írt Pongrácz Vince báró, miniszteri tanácsosnak, hogy a pénzügyminiszternél járjon közbe érdekében.

A védő ezután kéri a tanut, emlékezik-e arra, hogy Wekerle Bécsből telefon útján kiutaltatott neki hatvanezer koronát? Benke nem emlékezik erre s minden kérdésre ugyanazt a választ adja. A védő kimutatja, hogy bizalmas akta igazolja a 60.000 koronának telefon útján való kiutalását. Utána Wekerle szólal föl s igazolni akarja a Benkével folytatott tárgyalások helyességét.

A törvényszék elrendeli a tanu megeskütését.

A tanu kihallgatása után felolvassák egy levelét, amelyet Pongrácz Vince báróhoz intézett. A levél a következő:

Kedves barátom! A kegyelmes ur meghívása folytán tárgyalunk a bányaeladás ügyében. A kormány megveszi a bányát egymillió kétszáz ezer koronáért. A kegyelmes ur ugyan száz ezer koronával kevesebbet ajánlott, de nem fogadtam el, mert azt hittem, hogy három hónap alatt létrejön a megegyezés. De már hat hónap is elmúlt anélkül, hogy döntés történt volna. A kegyelmes ur azt mondta, hogy szakértők kisebb vételárat ajánlottak és a tárgyalást azért nem fejezték be, mert a kegyelmes urnak sürgősen el kellett utaznia. Kérlek Vincém, értesíts, mikor kereshetsz fel, hogy határozottan tájékoztathassalak, mielőtt a kegyel-

mes urral beszélne. Szívélyesen üdvözlöt szerető barátod Benke Gyula.

Az elnök felolvasi szünet után ismét megnyitja a tárgyalást. Következik Horváth Elemérnek, a Hitelbank igazgatójának kihallgatása.

Jó vásár volt.

Horváth: Előadja, hogy ők 1.400.000 koronáért vették meg Engeléktől a komlói bányát.

Elnök: A kincstárnak mennyiért adták el?

Tanu: 1.625.000 koronáért.

Elnök: Volt-e közvetítő az üzletnél?

Tanu: Nem.

Elnök: Az aktákból kitűnik, hogy Krausz Béla és Löwi Adolf 25.000 korona províziót kaptak.

Tanu: Mikor a kincstár már kifizette a vételárat és az üzlet végképp le volt zárva, a kormány értesítette a vezérigazgatókat, hogy Krausz igényt tart a provízióra, mert az ő társa, Löwi hívta fel a pénzügyminiszter figyelmét a bányára. Mi azt válaszoltuk, hogy províziót kell fizetni. Megjegyeztük, hogy felét a, felét a kormány fizeti.

Ügyész: Hajlandó volna-e a Hitelbank most átvenni a bányát?

Tanu: Azon az áron minden pillanatban.

Ügyész: Rossz üzletet csinált tehát a kormány?

Tanu: Mi visszavennők a bányát.

Egy esküdt: Mennyi volt az évi széntermelés?

Tanu: Engeléknél 2500—3000 kocsi, minélunk se több, de ma már bizonyára jobb a termelés.

Elrendelik a tanu megeskütését. Ezután Jamnitsky bírónak van még egy kérdése.

Ügyész: Kéri Andrejik min. tan. szakértői véleményének felolvasását.

A védő ezt nem ellenzi. A szakértői vélemény szerint a bányavásár az államra kedvező volt.

A poféni bányák.

Ezután a Van der Osten Plate Leopoldipával kötött üzlet tárgyalása következett. Kihallgatták Burger Árpád dr. ügyvédet és Vajkay Károly miniszteri tanácsost.

A bányát a kormány ötödfél millió koronáért vette meg, de miután temető közelében van, nem lehet megnyitni.

A szerződést Sellyey ügyész olvassa fel. Kiderült, hogy a grófnő kétszáz hold földet kapott egy kápolna építésére. A grófnő tizennégy milliót kért, míg u őbb négy milliót fogadott el. Vajkai miniszteri tanácsost kihallgatták ki erre vonatkozólag, aki elmondja, hogy a grófnő neki régi ismerőse és ő ajánlotta neki, hogy tegyen ajánlatot a kincstárnak.

Elnök: Tudja-e, hogy elfelejtették megújítani a kincstárnál a kutatási jogot?

Tanu: Igen, igen.

Gál Jenő védő: Bányásznak ott most?

Tanu: Feltárás van, de termelés nincs.

Védő hivatkozik arra, hogy a bányavásárlásról szóló cikk szóról szóra benne volt a Pesti Naplóban, meg kell idézni annak a szerkesztőjét is. Beszéde közben az elnök rászól:

— Tessék röviden indokolni. — Majd később: Tessék befejezni beszédét.

A védő: Nem tapasztaltam, hogy az elnök ur a tárgyalás folyamán a sértetést is hasonlóképen figyelmeztette volna. Azonban nem folytatom.

Ezután újra Wekerle mondott beszédet. A Krausz és Löwi cég járt közben a komlói bánya megvételénél és ezért a 12.000 koronát nem lehetett tőlük megtagadni.

Wekerle milliói

Ezután rátért a bíróság a „Wekerle millió” című cikk tárgyalására. Ebben Habár azt állította, hogy Wekerle miniszterelnöksége alatt 5—6 millió koronát szerzett.

A védő kifejti, hogy az inkriminált cikket Habár az Arbeiter Zeitungtól és a Népszavából vette át.

Wekerle Sándor: Olyan vád ez, a mely ellen még leltárral se tudok védekezni. Az Arbeiter Zeitung és Népszava ellen vádat emelni sem pénzem nincs, sem időm, hogy a bíróságra szaladgáljak. Ingatlanaim egy részét feleségemmel kaptam, más részét apámtól örököltem, végül magam is szereztem hozzá egy részt. Es vagyonom dacára a legigénytelenebb polgári életet éltem. Nagyon szomorú, hogy ebben az országban ilyen életmód mellett majdnem leltárral kell védekezni a becsületlen vádak ellen.

Védő ismételtelen kijelenti, amit már a bizonyítási eljárás során többször hangoztatott, hogy a vádlott nem zárkozik el a legmesszebbmenő becsületkérés elől.

Habár Mihály: Beismerem, hogy a rópirat valótlanságokat tartalmaz s azért fentartás nélkül becsületet kérek.

Az ügyész: A vádlott megbánását nem tartom őszintének és komolynak, azért fentartom a vádat.

A kérdések.

Ezzel a bizonyítási eljárás befejeződött. A kérdések megfogalmazására került a sor. Sellyey Barnabás főügyész két kérdést javasol. Az egyiket a régalmazásra vonatkozólag, a másikat arra nézve, hogy Habár vádjai a tárgyalások folyamán beigazolást nyertek-e.

A törvényszék rövid tanácskozás után a kérdések közé még egyet felvett, a becsület sértésre vonatkozólag. Ez ellen az ügyész, mint-hogy ebben enyhítést látott, semmiségi panaszt jelentett be.

A tárgyalás folytatása délután négy órakor volt, amikor az ügyész mondotta el vád beszédét.

A vádbeszéd.

A délutáni tárgyaláson először az ügyész mondotta el vádbeszédét. Kéri az esküdteket, hogy ne engedjék magukat befolyásolni semmiféle melléktételek által, csak arra alapítsák ítéletüket, amit a főtárgyaláson hallottak. Habár a tárgyalás során maga is beismerte, hogy állításai valótlánok és nem lehet másnak becsületében gázolva azzal védekezni, hogy a cikkeket újságokból vette.

Majd a vádlotthoz szólt néhány szót. Kéri, hogy szakítson eddigi irányával, térjen vissza a tisztos munka útjára, tisztességes, becsületos munkával igyekezzen vétkét és bűnét expiálni.

A koalíciós kormány szocialpolitikája.

Ezután Wekerle Sándor szólalt fel. Kijelenti, hogy lehetetlen, miszerint az úgy kellő megvilágítása végett ki ne térjen arra az egész szocialis tervezetre, amely a koalíciós kormány szemei előtt lebegett. A kormány szocialis programjának egyik sarkalatos pontját képezte a nép nagyobb mérvű foglalkoztatása, a lakásügy rendezése, az élelmezés szabályozása, a vas és szén árának lehető csökkentése. Ilyen körülmények között határozta el magát a koalíció a szén-akcióra. Mindenki emlékezik, három évvel ezelőtt milyen nagy szén szükség volt, hogy az államvasutakat is alig tudtuk szénnel ellátni. Az államvasutaknak ez az esztendő a szénárak miatt ötmillió kiadási többletet jelentett, de ugyanilyen égető volt a vas-

szükséglet is. Ilyen körülmények között a kormánynak elsőrendű feladatává vált a vasútvétek és a szénbányászat fejlesztése.

A lakáskérdésről — mondotta — itt nem nyilatkozom, evvel a tárgyalás során kimerítően foglalkoztam. És ezek után, olyan vádakhoz nem lehettem felhívva, amelyeket soha el nem követtem, olyan emberekkel hoznak összeköttetésbe, akiket soha nem láttam, akikkel soha nem tárgyaltam.

Én rá nagy hatással szokott lenni, ha valaki beismeri, hogy tévedett. Amikor ide hoztam az ügyet, nem is az volt a célom, hogy a becsületemet keressem. Negyven évi működésem után nagyon szomorú lenne, ha itt kellene keresni a becsületemet. Én állásomból kifolyólag jöttem ide. Mint egyén talán eltekinthettem volna ettől, de állásomból kifolyólag nem engedhettem el. A tárgyalás folyamán a vádlott és védő nekem, mint egyénnek elégtételt szolgáltatott. De tarthatatlan, hogy a magyar kormány fejét ilyen rágalomokkal illessék. Leköszötte a cikkeket, de a cáfolatokról nem vett tudomást. És ha semmi mást nem tett volna, minthogy ennek a röpiratnak címűl azt írta, hogy a Werkerle kormány panamája, már ez is olyan becsületsértés lett volna, amelyet hallgatva el nem viselhettem volna.

Ismétlem, nem arra fektettem a főszínt, hogy a megtorlás miképpen következik be, hanem arra, hogy a nyilvánosság előtt nyerjen bizonyítást, hogy ezek a vádak tarthatatlanok. En hónapokkal ezelőtt a vádlottnak és védőjének rendelkezésére bocsátottam az összes iratokat és ők nem tudtak bebizonyítani semmit. Ha még valakinek ezután kétsége van, itt is más-hol is szívesen szolgáljak további bizonyítékokkal arra, hogy ezek a vádak teljesen alaptalanok és az igazsággal hemlekegyenest ellenkeznek.

Védelem.

Majd Gál Jenő dr. ügyvéd mondta el védbeszédét. Ismétlenül szöve teszi a tárgyalás folyamán védencét szerinte jogtalanul ért igazságtalanságokat, az ügyész vádjait visszautasítja. Kijelenti, hogy mintán a koronatanúképen beidézni kéri: Szentmiklósy hírlapíró nem hallgatták ki, nem volt abban a helyzetben, hogy a vádakat bizonyítsa. Rámutat arra, hogy Habár nem olyan újságíró, aki revolverezni akart, hanem anyagi érdekek mellőzésével a politika izgalmaiban írta meg a röpiratot.

A replikák után Habár Mihály is mondott néhány szót a védelemre. Elmondja, hogy a tárgyalás folyamán beigazolta jóhiszeműségét, megkövette a volt miniszterelnököket és bocsánat kérése becsületes és őszinte volt. Igazságos ítéletet kér.

Verdikt.

Az elnök rövid rezüméje után az esküdtek tanácskozássra vonultak vissza. Az esküdtek mindjárt az első kérdésre, amely a rágalmaszásra vonatkozott, hánál több igennel válaszoltak. Arra a kérdésre pedig, hogy a vádlott állításait beigazolta-e, hánál több nemmel felelték. A többi kérdés ennél fogva elesett.

Az esküdtek elnöke erre kihirdette a marasztaló verdiktet, s az elnök felszólította a vád és védelem képviselőjét, hogy a büntetés kiszabására vonatkozólag tegyenek javaslatot.

Sárvay főügyész-helyettes súlyos ítéletet kér, enyhítő körülményt nem lát fenforogni.

Gál Jenő dr. védő felhívja a vádlott bűnbánó magatartását, jóhiszeműségét, hogy a röpiratot politikai izgalmaik között adta ki és hogy annak tartalmát napilapokból vette ki. A vádlott családtagja ember, a hosszú ideig tartó szabadságvesztés nemcsak őt, hanem ártatlan családját is súlyosítja.

Ítélet.

A esküdttörböróság elnöke este 10 órakor hirdette ki az ítéletet. E szerint a bíróság Habár Mihályt sajtó útján elkövetett rágalmaszás vétségéért 2 havi és két heti fogházra, ezenkívül 200 korona pénzbüntetésre, nem fizetés esetén további tíz napi fogházra ítélte. Elmarasztalta az összes felmerült költségek viselésére és kötelezte, hogy az ítéletet jogerőre emelkedése után a Friss Újságban leközzölje.

Az ítélet indoklása szerint súlyosbító körülménynek vették, hogy a vádlott sajtó útján elkövetett rágalmaszást már háromszor volt büntetve, súlyos vádakhoz hozott fel, amelyek valódiságáról nem iparkodott meggyőződni. Enyhítő körülményül vették, hogy a fő tárgyaláson igyekezett jóvá tenni hibáját.

Az ítéletben az ügyész megnyugodott, a védő pedig semmisségi panaszt jelentett be.

A HÁZ TISZTIKARA.

A nemzeti munkapárt jelölő ülése.

Távirati tudósítás.

Arad, június 28

A nemzeti munkapárt, mint az országgyűlés többségi pártja a saját kebeléből választottakkal fogja betölteni a parlament elnöki, al-elnöki, háznapyi tisztségeit, továbbá a jegyzői állások egy részét. Ma este tartott értekezletén egyhangú lelkesedéssel történnék meg a jelölések.

Lukács László pénzügyminiszter ma délután Bécsbe utazott és ott a felveendő nagy kölcsön ügyében is tárgyal.

Ma érkezett híreink ezek:

Lukács László Bécsben.

Budapestről táviratosszák: Félhivatalosan jelentik: Lukács László pénzügyminiszter ma délután öt órakor Bécsbe utazott.

Ullmann Adolfot, a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatóját Bécsbe utazása előtt ma ismét hosszabb kihallgatáson fogadta Lukács László pénzügyminiszter. Ugy hírlik, hogy a miniszter és a Rothschild csoport képviselője között a nagy államkölcsön felvételének módjaitra rézre ma végleges megállapodás jött létre. A pénzügyminiszter még a nyári szünet előtt a parlament elé terjeszti az új kölcsönre vonatkozó törvényjavaslatot, a kölcsönművelet végrehajtása azonban szeptemberre, vagy októberre marad. A kormány a parlament elé terjesztendő törvényjavaslatban állítólag hatszáz millió korona kölcsön felvételére kér felhatalmazást s ebből akarja kifizetni azokat az ideiglenes jellegű tartozásokat, amelyeket részben a Khuen, részben a Werkerle-kormány vett fel.

A nemzeti munkapártból — Jelölések a ház tisztikarába.

Budapestről jelentik: Az országgyűlési nemzeti munkapárt ma este értekezletet tartott. Ezt megelőzőleg azonban a jelölő-bizottság ülésezett. Az értekezletet Perczel Dezső pártelnök nyitotta meg, s bejelentette, hogy a képviselőházi tisztségekre való jelölések megtörténtek. Nyegre László jegyző olvasta fel a jelöléseket, amely szerint a ház elnökévé Berzeviczy Albertet, alelnökké Náray Lajost és Kabos Ferencet, háznapgyá Angyal Józsefet, jegyzőül pedig Nyegre Lászlót, Rudnyánszky Györgyöt, Szinnyei-Merse Félixet és Vermes Zoltánt jelölték. Az elnök megjegyezte, hogy a házszabályok értelmében hat jegyzőt kell választani s éppen ezért a párt négyet jelölt. A választások alkalmával azonban újabb három jegyzői állás létesítésére tesznek indítványt s

ebből a párt lefoglal két helyet, míg egyet a horvátoknak engednek át.

Ezután a különböző bizottsági tagságokra való jelöléseket olvasták fel.

A párt a jelöléseket minden vita nélkül egyhangúan magáévá tette. Az aradmegyei képviselők a következő bizottságokba jelöltet-tek: A földmívelésügyi bizottságba Solymossy Lajos báró, a gazdaságiba Almay Olivér, a könyvtári bizottságba Tisza István gróf, a közoktatásügyi bizottságba Herczeg Ferenc, a naplóbíró bizottságba Tagányi Sándor dr., az összehívhatatlansági, a pénzügyi és az Erzsébet királyné szoborbizottságba Tisza István gróf, a munkásügyi bizottságba Nemess Zsigmond.

Az ellenzék elnökjelölése.

Az ellenzéki pártok elnöké Apponyi Albert gróft, alelnökké Batthyány Tivadar gróft és Rakovszky Istvánt jelölték.

A ház munkarendje.

Budapestről jelentik: A képviselőház szombati ülésén, ha megalakultak az osztályok, a kormány beterjeszti az indemnitást, a rendes ujonclétszámra, a román kereskedelmi szerződésre és a népszámlálásra vonatkozó törvényjavaslatot. Hétfőn kezdődik el a felirati vita. Ha minden az előre megállapított rend szerint történik, augusztus 15-ikén megkezdődik a szünet.

A néppárt a bizottságokban.

Budapestről jelentik: Az ellenzéki pártok közül a néppárt az első, amely kijelölte a képviselőház bizottságaiba beválasztandó tagjait. Ezek a következők: I. bíráló bizottság: Zboray Miklós. II. bíráló bizottság: Beszkid Antal. Földmívelési: Jelenyák János. Gazdasági: Molnár János. Igazságügyi: Simonvi Samadam Sándor. Kérvényi: Frey János. Kivándorlási: Beszkid Antal. Könyvtári: Zelenyák János. Közigazgatási: Szemesányi György. Közlekedési: Szemesányi György. Könyvtári: Molnár János. Mentelmi: Zboray Miklós. Munkásügyi: Haller István. Naplóbíró: Aulich-Horváth Dezső. Ipartanács: Frey János. Közlekedési tanács: Zboray Miklós. Pénzügyi: Rakovszky Béla. Zárószámadási: Huszár Károly. Véderő: Scher Thoss Béla gróf. Vízügyi: Rakovszky Béla. Erzsébet királyné szobor: Scher-Thoss Béla gróf.

A nemzetiségek és a választások.

Budapestről jelentik: A nemzetiségek nem várják be a felirati vitát, hogy előadhassák választási panaszukat, hanem már a legközelebbi ülések egyikén interpellációt fognak a kormányhoz intéztetni. Az interpellációt Mihályi Tivadar fogja beadni. Eleinte Vajda Sándorral akarták beadatni, de ettől könnyen érthető okokból elállottak.

A pártok számaránya.

A mai napon a képviselőház hivatalai állították össze a mandátum-birtokosok mérlegét. Ezen összehasonlítás alapján a 413 kerületből:

munkapárti	257
hatvanhetes pártokivüli	21
Kossuth-párti	55
Justh párti	41
néppárti	13
negyvennyolcas pártonkivüli	10
nemzetiségi	8
demokrácia	2
gazdapárti	3
parasztpárti	2
keresztény szociálista	1
Összesen	413

Az új választásokban még változások lehetségesek, mert az ellenzék az összes kerületekben állít jelöltet és hír szerint válllvetve akarnak a kormány jelöltje ellen dolgozni.

Petíció.

Budapestről jelentik: Ma megint beadtak egy petíciót a Kurián. Brestyenszky Kálmán, a privyvei kerület megbukott néppárti jelöltjének pártja adta be Rudnay Alajos bajmóci prépost munkapárti mandátuma ellen. A petíció Rudnay mandátumának érvénytelenítését és Brestyenszky megválasztásának kimondását kéri a Kuriától.

Egy ifju mágnás kálváriája.

Miről beszélnek a Parkklubban?

A Nemzeti Kaszinó exkluzív termeiben és a Parkklubban nem kevésbé suttogva beszélnek egy históriáról, amelynek szereplői egy dúsgazdag ősnemes délvidéki földbirtokos, ennek fogadott fia és unokaöccse és végül egy szépséges, egy szellemes svájci polgárleány.

A história nem olyan ritka. A szépséges polgárleányba beleszeretett az unokaöccs, aki délceg, bátor és gavallér, de egyebekben szegény, a nagybácsi, aki a vagyon, elvben demokrata, de megborzad attól a gondolattal, hogy az ő kékvértű családját egészséges, piros polgári vér inficiálja.

Miután azonban a fiatal ember nem enged és nem akar lemondani a szerelméről, kezdődik a régismert módszer. Az apanázs megvonása, szigorú tilalom, kitagadás, sőt fenyegetés szanatóriummal és egyéb ilyen jókkal.

Iljesmi a főrangú körökben nem ritka dolog és jó szolgálatot vélünk teljesíteni a fiataloknak, midőn mielőtt az intrika megfélemlítene a lányt és szüleit és kárt tenne a fiatal emberben, ha a dolgot megírjuk, úgy mint azt tudósítónk a legbeavatottabb helyről nagy utánjárás után megtudta.

Az ifju felsőbőri Fábán Ferencet azok a körök, ahol megfordul, mindenütt bátor és szellemes embernek tartják. Nem kimondott szép ember, de huszonnégy éves kora mellett érdekes férfi. Gazdag fiu, milliók presumptív örököse, akinek egy volt a hivatása eddig, rangjához méltóan élni. Valóságos globetrotter, aki egész Európa előkelő köreiből otthon van és aki ha talán nincs a háta mögött nagy vagyon, ma hírneves festő vagy szobrász. Kötően rajzol és fest, képeket farag és mint illusztrátor is feltűnt az utóbbi időben, midőn Konrádné Kelen Jolán „Tarka pillangók” című mesekönyvéhez készített sikerült rajzokat. A fiatal ember kissé excentrikus természet, mint minden tehetséges ember, aki mögött még nagy vagyon is áll.

Nagybátyjának, a dúsgazdag aradmegyei birtokosnak és volt főispánnak, felsőbőri Fábán Ferencnek (?) egyetlen örököse, aki százötvenezer korona apanázat adott öccsének.

A kis szárnyas istenke azonban beleincselkedett a dologba és nagy bajokat csinált. Az ifju Fábán Berlinben megismerkedett egy luzerni gyáros csodaszép leányával, Naef Melániával és miután a leány sem huzódott a szellemes magyar ifjútól, csakhamar meg is volt az eljegyzés.

A nagybácsi szörnyű dühbe gurult. A szabadelvű rendnek egyik volt oszlopa, aki folyton demokrata érzelmeivel kérkedett, egész beteg lett annak a gondolatnak, hogy az ő örököse olyan leányt vegyen el, akinek nincs legalább hét öse. Hát hol vegyen egy svájci gyáros hét öst? Azután mit árt a főuri nemzetiségnek, ha egy kis egészséges és praktikus polgárvér is keveredik beléje? A haragos nagybácsi azonnal beszüntette az öccse évi járadékát és kitagadással fenyegette meg, ha az ő tilalma ellen nőül. De a tegnap még gazdag

majoresko nem enged szerelmesétől, de fél, hogy valamit terveznek is ellene és ismeretlen helyen tartózkodik.

De elutazott a nagybácsi is dühében és senki sem tudja, merre jár. Csak a szépséges leány busong és könyezik otthon magában, de bizik vőlegényében, aki megfogadta, hogy őt semmi áron sem vagyoniért, sem rangért el nem hagyja.

Ezekről a dolgokról suttognak a Parkklub árnyas fái alatt és a Nemzeti Kaszinó hűvös termeiben. Az öregje a nagybácsi pártján van, a fiatalok az unokaöccsnek adnak igazat. De találgatják, hova lett mind a kettő. A bácsi, akit a haragja kerget és az öcs, aki a bánata elől szökik. Találgatnak, találgatnak és az illatos szivarok és opiumos cigaretták füstjén át szűrődik a romantika...

Ezt írja egy fővárosi lap.

Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste Fábán Lajos dr. törvényszéki elnököt, (a nyugalmazott főispán ugyanis Kisfalun van) a ki kijelentette, hogy egy szó se igaz a dologból. Fábán Lászlónak semmiféle fogadott fia nincs. Két lánya van, egyik hajadon, a másik gróf Porciáné, mostoha fia Schenk Ferenc pécskai főbíró. Az egész dolog szerinte mese. Sohase hallott Fábán Ferencről.

A szécsényi családi dráma

A nevelőnő leleplezése.

Távirati tudósítás.

Arad, június 28.

Röck István dr. járásbírósi jegyző holttestét viezi a vonat Szeged felé. Mélyen súlytolt szüleinek kívánságára hazai földben temetik el a szécsényi tragédia kiszenvedett áldozatát.

A fiatal élet elmúlásának felelősséges okozója, a megrendítően véres drámának hátterében meghúzódó asszony hűtlenségéről egy újságíró előtt nyilatkozott ma az asszony és a meggyilkolt Röck dr. viszonyát jól ismerő nevelőnő, aki a boldogtalan férj szemeit felnyitotta.

A nevelőnő elbeszéléséből kitűnik, hogy Szőke féltékenysége volt oka és a jegyző nem egészen ártatlanul keveredett a pletykába, melyről a férj tudott meg legutoljára pozitív részleteket.

(A merénylő.)

Egy szimpátikus, életerős ember képe domborodik ki azokból az életrajzi adatokból, amelyeket a szomorú eset hősről, Szőke Jenő dr. ról sikerült megtudnunk. Egy újságíró beszélgetést folytatott a fővárosi ügyvéddel, akik ismerik Szőke Jenőt. Egybehangzóan a legnagyobb elismerés és szeretet hangján nyilatkoztak róla és védelmére keltek, amikor arról volt szó, hogy felháborodásában igen végtelen cselekedetre határozta el magát.

Szőke Jenő dr. gazdag családból származott, de korán jutott árvaságra. Elég tekintélyes örökség maradt reá, amiből ügyvédi irodát akart nyitni. Az egyetemi tanulmányokat Kolozsvárott végezte, az ügyvédi vizsgát pedig Marosvásárhelyen tette le. Nagyeszű, kedvelt fiatalember volt, elegáns, középtermű, kicsit zömök, szélesvállu. Rövidre nyírott fekete bajuszt viselt. Mikor hét évvel ezelőtt letette az ügyvédi vizsgát, azonnal Szécsényben nyitott irodát a namsokára ezután tekintélyes hozománnyal feleségül vette azt a leányt, aki már régebben jegyese volt a aki most passzív hősnője ennek a szerelmi tragédiának. Ekkor változtatta át nevét Seidnerről Szőkére is. A há-

zasársak kezdetben igen szerették egymást. Csak később, mikor Röck Istvánt az ottani járásbíróshoz helyezték át, kezdett gyanakodni feleségére.

Az energikus, szenvedélyes embert már hosszabb idő óta kinozta a féltékenység. Általában beszéltek, — ezt csak Szőke Jenő tudná megmondani, — hogy feleségét Röck István-nal a saját lakásán találta minden kétséget kizáró helyzetben. Állítólag Szőke Jenőnek Röck Istvánnal már régebben párbaja is volt. Azóta ellenségeskedtek. Ritkán találkoztak s akkor sem beszéltek egymással. Szőke Jenő, aki rajongásig szerette feleségét, valóságtudatosan nem foglalkozott ilyen határozottan a revolvermerénylet gondolatával. A szerencsétlen embert az utolsó, féltékenységekben eltöltött napok fájdalmi hajtották kétségbeesett cselekedete felé.

(A férj háta mögött.)

Egy újságíró ma beszélgetést folytatott Nagy Margit nevelőnővel, aki közvetlenül a tragédia előtt távozott el Szőkéektől. A nevelőnő a tragédia előzményéről a következőket mondta el:

Szőke dr. az eset előtt néhány nappal érkezett haza egy utjáról. Azon este Szőkének nem volt otthon. Az ügyvéd nagyon türelmetlen volt, mert az asszony még tíz órákor se volt otthon. Mondtam neki, hogy keresse meg az asszonyt.

— De hát hol keressem? Azt se tudom merre jár — mondotta a férj.

Én persze mindent tudtam és ekkor először kitört belőlem a keserűség az asszony ellen. Azt mondtam:

— Könnyen meg lehetne találni.

Szőke egy ideig idegesen járkált a szobában, majd elém állt:

— A feleségem mindig itthon aludt távollétemben?

Én erre csak annyit feleltem:

— Nem.

— Legyen őszinte, én apa és férj vagyok, nekem mindent tudnom kell.

Szinte esdekelve kért, mondjam meg, feleségének viszonya van-e Röckekkel? Én igent mondtam, mire ő kétségbeesve kiabált és hadonászott kezeivel, majd később elhallgatott.

Kérdésére elmondtam, hogy felesége egy alkalommal éjjelre távol volt otthonról. A jegyző lakására ment s onnan reggel hat órákor távozott.

Az asszony tizenegy órákor érkezett haza egy barátjáné társaságában. Én visszavonultam egy másik szobába. A barátinő is elment. Férj és feleség egyedül maradtak. A férj szelíd jóakarattal beszélt az asszonyhoz.

— Már megint bolondokat beszél, mit akarsz tőlem? Már untat folytonos féltékenykedéssel, — felelte az asszony.

Erre a férj is kijött szobából, kijelentette az asszonynak, elmegy Beszterceére és a bátyjával együtt kényszeríteni fogja Röcköt, hogy az asszonyt vegye el feleségül. Az asszony erre megszeppent és arra kérte a férjét, hogy csak a családjának ne szóljon semmit.

Én másnap reggel azonnal elhatároztam, hogy egy pillanatig sem maradok a háznál. Mikor az asszony reggel meglátott, eltorzult az arca és kiutasított a házból, mert tudta, hogy én árultam el. Én tehát csomagoltam és azonnal elhagytam a házat.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

A Teszling-ügy fejleményei

Tasch Ferenc vallomása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 28.

A tegnap letartóztatott Tasch Ferencet ma délelőtt hallgatta ki a rendőrségen Szecpkovszky Teofil rendőrhadnagy. A kihallgatás hosszabb ideig tartott és annak során Tasch részletes vallomást tett az üzletalapítás összes körülményeiről.

Beismerte, hogy az üzletet egy fillér készpénz nélkül alapították és tisztára áruhitelből éltek. Majdnem minden nagyobb kereskedő adott nekik árukat hitelbe.

A rendőrtiszt azon kérdésére, hogy miképpen volt lehetséges, hogy elsőrangú pesti nagykereskedők két teljesen ismeretlen, kezdő fiatal embernek nagy összegű hitelt nyújtottak, Tasch azt a kijelentést tette, hogy kitűnő információkat adtak magukról. Sikertől megtudniok, kikhez fordultak a nagyobb cég k információért, a többi aztán könnyen ment.

— Az informatőrök okos emberek, akikkel lehet beszélni — tette hozzá egy jelentős közmozdulattal. Mi pedig beszélünk velük. Mikor a rendőrtiszt figyelmeztette, hogy ilyen mesék nem könnyítenek a sorsán, mert azt senki el nem hiszi, így szólt:

— De nem is volt erre szükség. Sok kereskedő szinte a nyakunkba szóta az árukat, mi pedig nem voltunk bolondok, hogy visszatartsuk. Azt hittük sikerül jó üzleteket kötnünk és majd mindenkit kifizetünk. A budapesti kereskedők rendkívül könnyen hiteleznek.

Tasch Ferencet vallomása után átkísérték az ügyészséghez. Ismét együtt van tehát a két üzlettárs.

Ugyanosa ma határozott a csődbíróság Teszling ezen kérelme felett, hogy helyezték őt szabadlábra. A csődbíróság úgy döntött, hogy az összes iratokat kiadta Heller Mór dr. csődbiztosnak azzal, hogy néhány nap múlva tegyen véleményes jelentést. A csődbiztos véleménye alapján fog aztán a törvényszék a további fogvatartás vagy szabadon bocsátás iránt határozni. A csődbíróság határozata azonban — legyen bár az szabadlábra helyező is — egyáltalán nem érinti a vizsgálóbíró azon jogát, hogy Teszling további fogvatartását elrendelje. A csődbíróság ugyanis a csődügyből kifolyólag intézkedik és csupán azért tartóztatta le Teszlinget, mert ez a csődbiztosnak tett bejelentés nélkül távozott el lakhelyéről. A vizsgálóbíró ettől függetlenül a család bukás büntetéséből kifolyólag intézkedik.

Megjegyzendő, hogy a csődbíróság az egyetlen polgári bíróság, amelynek letartóztatási joga van. A Teszling ügy ebből a szempontból is érdekes specialitás.

Ma Pollák Arnold szállítótól azt az értesítést kaptuk, hogy a Tasch-féle áruk nem nála, hanem egy másik szállítónál lettek beraktározva.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

* Az Uránia hírei. Szerdán, Péter-Pál napján adják elő utoljára azokat a fenomenális mozgóképeket, melyek a publikum észinte letűnésével találkoztak. A tetemre hívás című izgalmas amerikai detektív-dráma, a djibeti majomidomítók mulatólagos mutatóvanyai, Trieszt fenomenális látképe mind olyan elsőrangú látványosságok, melyek biztosítják a műsor sikerét. Csütörtöktől kezdve három napon át sportlátványosságokat mutat be az Uránia. Lovas képek, vadászatok, automobilképek, lovas-pelók,

egy margitszigeti galamblovászat szerepelnek a sok izléssel összeválogatott műsoron. Egyébként a publikum már több ízben méltányolta az Uránia kiváló sport-műsorait és ebben most is méltó folytatást fog kapni. 241

A tokaji szőlők pusztulása.

Tizenöt milliós kár.

Távirati tudósítás.

Arad, június 28.

A krassószörénymegyei hatóságok még meg sem állapították azt az óriási kárt, melyet a délmagyarországi felhőszakadás okozott, máris újabb csapás sújtott le Magyarországra legdusabb vidékére, a világhírű Tokajhegyaljára. Tegnap dében egy tíz percig tartó jégvihar vonult végig egész Zemplénmegyében, de ez a rövid ideig tartó jégeső olyan vehemens, szinte hihetetlenül rettenetes volt, hogy elpusztította tizenöt község teljes termését, a híres tokaji szőlőket, a vetéseket és a gyümölcsösöket. Még vagy öt községben okozott nagy károkat a jégeső, mely végigzugott Sátoraljaujhelyen, a megye székhelyén is, nagy károkat okozva a házakban és közlekedési eszközökben.

Ma még meg sem lehet állapítani annak a kárnak nagyságát, melyet a megye lakossága szenvedett. Zemplénmegye törvényhatósága ma délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a jelentés szerint a kárt körülbelül tizenhárom-tizenöt millió koronára becsülték. Einnél azonban sokkal nagyobb a pusztulás, mert a jég nem egy évre, hanem hosszú évekre tette tönkre a szőlő- és gabonatermésből élő lakosság minden reményességét.

Tokajhegyalja katasztrófájáról és Zemplénmegye mai rendkívüli közgyűléséről itt következik részletes tudósításunk:

A jégvihar.

Hétfőn dében, néhány perccel egy óra előtt, hirtelen jégvihar tört ki Zemplénmegye déli részén, a szerencsi járásban. Pár pernyi menydörgés, villámlás előzte meg a jégesőt, mely három perc alatt végigzugott az egész szerencsi járáson. Tyuktojás nagyságu jég söpörte végig a szántóföldeket és a nyugati részen fekvő szőlőhegyeket. A sűrű jégeső teljesen leverte a gabonát, pozdorjává zúzta a szőlőtőkét, megfosztotta koronájuktól a gyümölcsfákat.

Nem telt bele négy-öt perc, a jégvihar északrafelre nyomult. A szomszédos tokaji járást, majd a sátoraljaujhelyi, bodrogközi és a nagymihályi járásokat pusztította végig a jég. Tíz perc alatt végigvonult az egész Hegyalján és mindenütt a legrettenetesebb pusztításokat vitte véghez. Sátoraljaujhelyen mintegy nyolc percig zuhogott a jég. Az utcák keleti oldalán egyetlen ház sem maradt épen. Csörömpölve hullottak az ablaküvegek, az utcai lámpák darabjai, a kirakatok ablakai. Magában az Erzsébet főkórházban ötszáz ablakot tört be a jég. A mezőn legelő állatok súlyos sérüléseket szenvedtek, az óriási szél a vasuti állomáson álló teherkocsikat elindította és a kocsik egymásnak ütközve, összetörték. Az országuton felborultak a kocsik, kidőlték a táviró oszlopok. A vonatok összetört ablakkal érkeztek be a pályaudvarra és az utasok rettenetes katasztrófa hírért vitték azt a városba. Az utcákat másfél óráig vastag jégréteg borította.

Negyedkettőre elállt a jégvihar. Kisütött a nap, gyönyörű idő lett, de Tokajhegyalja egy végzetes pusztítás színhelye maradt.

Elpusztult járások.

Körülbelül háromezer hektár termőterületet tett tönkre a jégvihar. A szerencsi járásban Szerencs és a szomszédos községek, a tokaji járásban Tarcal, Tokaj, Bodrogkeresztúr, Olaszliszka és Tolcsva községek szántóföldjei, gyümölcsösei pusztultak el. A bodrogközi járás északnyugati részében több kisközség határát verte el a jég, mely tovább húzódva északrafelé, a nagymihályi járásban is folytatta pusztításait és átesett a gálszécsi járásba is. Tizenöt községben minden gyümölcs és minden gabona tönkrement. A búzát úgy leverte a jég, mintha lecsépelett volna. A gyümölcsfákról letépett gyümölcsöt, levelet és csak a kopasz ágat hagyta meg. A rozsban, kukoricában is

kiszámíthatatlan a kár. A szőlőkben nemesak a gyümölcsöt, de a tőkét is elpusztította a vihar. Kitépte a karókat, felturta a földet és sok helyen nyoma sincs annak, hogy ott valaha híres tokaji szőlők nőttek. A sárospataki járás szőlőművelő lakossága kenyér nélkül marad. Tarcalon, Tokajban a várható termés hatvan százaléka elpusztult.

Zemplénmegye a kormányhoz.

Zemplénmegye törvényhatósági bizottságát ma délelőtt kilenc órára rendkívüli közgyűlésre hívta össze Mecser Gyula főispán. A közgyűlésen a főispán jelentést tett a vármegyét ért katasztrófáról, melyhez hasonló csak a múlt évtizedek filoxera-pusztítása volt. Körülbelül tizenöt millió korona kárt lehet már most megállapítani a szőlőkben, gyümölcsösökben és szántóföldeken. Einnél azonban a teljes kár sokkal tetemesebb. Elmondotta a főispán, hogy mikor a múlt évben peronoszpóra pusztította végig a Hegyalját, a törvényhatóság a koalíciós kormányhoz fordult, kérve az agrárkölcsonök 25 évre való kitolását. A hegyaljai szőlőket ugyanis mind agrárkölcsonökből ültették és művelték és az évi törlesztési összegek csökkentése miatt kérték a kölcsön idejének meghosszabbítását. A koalíciós kormány megígérte a kérés teljesítését, de az ígéretet nem váltotta be.

A törvényhatóság ezért ma kimondotta, hogy kéri a kölcsön határidejének most már újabb ötven évre való kitolását és egyben kéri a kormányt, hogy katasztrális holdanként négy száz korona kamatmentes kölcsönt engedélyezzen a szőlőbirtokosoknak. Ugyanosa felirattal fordul a törvényhatóság Lukács László pénzügyminiszterhez, kérve őt, hogy azonnal utasítsa a pénzügyigazgatóságot az adók leírására és a végrehajtási eljárások felfüggesztésére.

A közgyűlésen felszólalt gróf Majláth György is, hangsúlyozva, hogy a Hegyalját ért katasztrófáról tájékoztatni kell egész Magyarországot és tudtára kell adni a kormánynak, hogyha azonnal nem részesíti a Hegyalja lakosságát a leghatékosabb támogatásban, menthetetlenül elpusztul az egész világhírű Tokajhegyalja.

Majláth szavait és a főispánnak ez akcióra vonatkozó indítványait egyhangú helyesléssel vették tudomásul.

A színész tragédiája.

Megölte rágalmozóját.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 28.

A szegedi Vígscinpad tagjait — mint Szegedről jelentik — tegnap egy sovány, sápadt, beteges kinézésű ember kereste föl. Ruhája régidivatú, gyűrött volt. Csak úgy lógott rajta, mintha nem is az övé lett volna. Arcán meg-látszott, hogy nem sok időt töltött levegőn és hogy most nem a legjobb bőrben van. Félénken húzódott meg egy sarokban és ott várta az előadás végét. Aztán megvárta, míg az előadók lemosnák magukról a festéket és átöltöznek. Amikor kijöttek a nézőtérre, bátorlalanul szólította meg az egyiket:

— Kolléga ur, szeretnék egy kis szives-séget kérni, ha ugyan számíthatok jóindulata-tára.

A színész a „kolléga ur” megszólítására szívesen ereszkedett szóba a züllött kinézésű emberrel, aki segítyt kért tőle, hogy elutaz-hasson.

Azután elmondta kálváriáját. Egresi Bálának hívják és színész. Kisebb vidéki színtársu-lateknál mint hősszerelmes volt elszereződve, de három évvel ezelőtt kinos ügybe keveredett bele. Az egyik városban a társulat kellekes- valami erkölcselen dologgal vádolta meg, ami annyira felizgatta, hogy revolvert rántott rája. Nem akart löni, de a revolver elsült és az egyik golyó a rágalmozó kelleket meg is ölte.

— Nem akartam gyilkolni, — mondta sirva Egresi, — de annyira ideges és bolond voltam, hogy nem tudtam, mit cselekszem. Meg is bűnhődtem érte rögtön. Elfogtak, bezártak, majd a tárgyaláson hiába igazoltam, hogy erős felindulásban voltam akkor, amikor a fegyvert használtam, — elítéltek. Három évi börtönre ítélte a bíróság, amelyet a szegedi Csillag börtönben szenvedtem végig. Hogy milyen életet éltem a börtönben, azt nem lehet szóban kifejezni.

Teljesen megtörttem, összeestem testileg is és már teljesen rongcsa vagyok önmagamnak. Tegnap aztán ütött a szabadulás órája és most itt vagyok egy krajcár nélkül és el sem tudok utazni családomhoz, amely esetleg még visszafogad. Szerződést most már nem kapok, azt tudom és csak azt kérem, kolléga ur, gyűjtsön össze nekem annyi pénzt, hogy elutazhassam.

A jó bohém fiút nagyon meghatotta színesztársának tragédiája és megkezdte a gyűjtést, amelynek huszonöt korona volt az eredménye. Ezt a pénzt a szicészek idták össze a szerencsétlen embernek, aki ma reggel aztán el is hagyta Szegedet, ahol életének legszomorubb éveit töltötte. Egresi jó családból származó fiu.

HIREK.

ÖNGYILKOSSÁG

a katonai szolgálat miatt.

Életunt örvetető.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 28.

A Salacz-park járőkelői borzalmas felfedezést tettek ma reggel a korai órákban. Az egyik alacsony fa ágán egy katona holttestét találták felakasztva. Az esetet azonnal jelentették a rendőrségnek, ahonnan Birtner Róbert fogalmazó Prohászka László dr. rendőrorvossal kiment a helyszínre. Segíteni már nem lehetett a szerencsétlen fiatalembernek, a rendőrorvos véleménye szerint a fiatalember, akiben Landau Gyula 33. gyalogezredeseli őrvezetőre ismertek, már két órával azelőtt meghalt.

A rendőrség az öngyilkossági esetről azonnal értesítette a katonai parancsnokságot, amely egy bizottságot küldött ki és a hullát bevizsgáltatták a várban levő katonai hullaházba, ahonnan holnap délután fogják eltemetni.

Landau Gyula öngyilkosságának okát eddig nem sikerült kétséget kizárólag megállapítani, de valószínű, hogy a három éves szolgálat elől menekült a halálba.

Az öngyilkos katona, Landau Gyula, a 33. gyalogezred őrvezetője jó családból való fiatalember. Most októberben vonult be katonának és miután szorgalmas és lelkiismeretes katona volt, a legelső között előléptették őrvezetőnek. Sőt a legközelebbi előléptetésénél káplárrá lépett volna elő.

De a fiatalembernek mindez nem okozott örömet. Rendkívül fájt neki, hogy miután érettségit nem tett, három évet kell szolgálnia. Dacára annak, hogy még csak a kilencedik hónapot szolgált, már folytonosan azt számálgatta, hogy hány nap van még hátra a három esztendőből. Többször panaszkodott ugyan hozzátartozóinak, hogy milyen terhes neki a katonai szolgálat, de senkise gondolta, hogy az öngyilkosság sötét gondolatával foglalkozik. Utóbbi időben pedig, minthogy a pótkeret irodájába osztották be, látszólag egészen megbékült sorával.

Tegnap este Landau sógoránál vacsorázott. Semmi különös nem látszott rajta. Vacsora után még jó ideig elbeszélgetett sógorával és a szomszédokkal.

Este kilenc óra tájban távozott el, kiment a Salacz parkba és ott az orvosi vélemény szerint valószínűleg azonnal nadrágszija segítségével egy alacsony fa ágára felakasztotta magát és csakhamar megfuladt.

Rendkívül megindító jelenet volt, amint az öngyilkos katona édesanyja a szomorú esetről értesült. Az öregasszony ma délután érkezett vissza Boszniából, ahol leányát látogatta meg. Hozzá tartozói nem akarták azonnal közölni vele a megrendítő hírt, de valaki véletlenül elszölte magát és a szerencsétlen öregasszony fájdalomában szinte esztve kezdett jajgatni, sikoltozni, majd eszméletlenül összeesett. A családhoz tartozóknak legjobb igyekezetük mellett is csak nagysokára sikerült némileg lecsillapítani. Ágyba kellett fektetni a szerencsétlen anyát, aki orvosi vélemény szerint súlyos idegbajt kapott.

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 29 én az időjárás: melegebb, elvélve csapadék, zivatarok.

— Péter és Pál. A katolikus egyház két vértanu halált halt szentjének napja a szomorúság ünnepe volt hajdan. Az idők folyamán elveszett e napnak gyászos jelentősége és most első sorban a gyermeki lélek ünnepe. Iskola-zárás piros ideje régen várt örömmünnp. A kenyérkereső magyar népnek is fontos dátum. Az első rendet ekkor vágják az életbe, a buzába. A kedvező időjárás azonban ez évben lehetővé tette, hogy a bő áldás előbb kerüljön asztalra Péter és Pálnál.

— A rendőrség államosítása. Budapestről jelentik: A trónbeszédben megjelölt belügyi reformok egyik legelsője lesz a rendőrségek államosítása. Még Andrássy Gyula gróf belügyminiszter elkészítette az erre vonatkozó törvénytervezetet, amelyet Khuen-Héderváry gróf némi átdolgozás után be fog terjeszteni a képviselőház elé. A nyári szünet után azonnal összehívják azt az ankétot a belügyminisztériumba, melynek véleményét azért kéri a miniszter, hogy Andrássy tervezetének átdolgozásánál figyelembe vegye. Az ankét összehívása előtt a tervezetet megküldik az egyes vidéki rendőrkapitányságoknak és a rendőrszervezetek országos szövetségének. Maguk a vidéki rendőrszervezetek országos kongresszuson fogják a tervezetet megvitatni és a kongresszust Nagyváradon tartják meg. A tervezet legközelebb a nyilvánosság elé kerül és így a rendőrszervezetek országos kongresszusa az ősz elején fog összeülni Nagyváradon. A tervezet szerint külön rendőrmisztériumot, vagy országos rendőrfőnöki állást kreálnak, melyre már ki is szemelték Boda Dezsőt, a székesfővárosi államrendőrség főkapitányát. Egyébként az ország rendőrkörletekre fog oszlatni és mindegyik körlet élén lesz egy vezető. A vidéki rendőrségek használható tisztviselőit átveszi az állam, egyébként a kvalifikációs törvényt fogják érvényesíteni.

— Megfenygetett nagyherceg. Karlsruhe-ból jelentik: Néhány nap óta éjjel-nappal erős esendőresapat és egész raj rendőr őrzi a nagyhercegi palotáját. A lakosság e miatt nagy izgalomban van. Kiderült, hogy a nagyherceg temérdek névtelen levelet kapott, a melyekben megfenygettek, hogy őt és a kastélyt dinamittal a levegőbe fogják röpíteni. Az audienciákat beszüntették. Mindenkit, a ki a palotába megy, alaposan megmotoznak. A rendőrség azt hiszi, hogy a révtelen leveleket egy és ugyanaz az ember írja. Valószínű, hogy a friedbergi eset zavarta meg az eszt.

— Az asztalra irt végrendelet. Nagyváradról jelentik: Borzalmas és rejtélyes bűnügyben folytat most vizsgálatot a nagyvárad-i törvényszék vizsgálóbírája. Bárán don nemrég nagy szenzációt okozott a hír, hogy idős Deli József vagyonos parasztagazda agyonlőtte magát. A falu lakossága fejesóválva fogadta a hírt, nemcsak azért, mert az öngyilkos a legrendezettebb viszonyok között élt, hanem főképpen, mert az öreg Deli József, habár 76 esztendő nyomta is a vállát, egészséges, jókedvű, társaságszerető ember volt, aki csak a halála előtt való napon is vidám órákat töltött barátai közt a negyvennyolcasok olvasóköreben. Fölébradt hát a gyanu, hogy az öreg nem a maga kezével vetett véget az életének. A kis falu szenzációjáról nyomban értesült a csendőrség is. A csendőrmester megjelent a Deliék házában és ott találta az asztal mellett keresztül lőtt mellet az öreg embert, mellette pedig a földön katasóvű vadászfegyverét. Ami azonban a csendőrnek feltűnt, az a szoba közepén álló nagy asztal volt, amelyen kusza pókláb batúkkal szóról-szóra ez volt krétával felírva:

VÉGRENDELET,

melly Szerint a Páskombéli földet a Józsi unokájá a Házal együtt, töbi földet másik két unokájé, Vesse ki a föld aki ezt megsemmisíti.

A csendőrség az asztalt az írással együtt azonnal őrizetbe vette és ebből a nyomból kiindulva indította meg a vizsgálatot. A csendőrök mindenkéltől az öreg Deli József unokáját, legifjabb Deli Józsefet fogták vallatásra, a kirel kiderült, hogy abban az időben, amidőn az öreg meghalt, otthon tartózkodott. A fiu a kihallgatások során ellentmondásokba keveredett és minthogy az írása is feltűnően hasonlított a különös végrendelet betűihez, legifjabb Deli Józsefet letartóztatták. A 19 éves suhanc újabb kihallgatása alkalmával olyan kijelentéseket tett, amelyekből azt lehetett következtetni, hogy az apja, az öreg Deli Józsefnek hasonló nevű fia, a 42 éves ifjabb Deli József szintén részes az apa vagyis a nagyapa meggyilkolásában, mire a csendőrség őt is letartóztatta és bekísérte a nagyvárad-i ügyészség fogházába. A törvényszék vizsgálóbírája elégendő gyanuokat látott fennforogni a ügy a fiu, mint az unoka ellen elrendelte a vizsgálatot és a vizsgálati fogságot.

— Elfogott osztrák-magyar kém. Pétervárról jelentik: Hónapok óta figyelte a titkosrendőrség Ungern-Sternberg bárót és most kétségtelen bizonyítékokat szerzett a mellett, hogy Ausztria-Magyarország kéme az orosz fővárosban. Mindössze annyi szivárgott ki a nyomozásról, hogy a báró iratai közt találtak egy kis jegyzőkönyvet, amelybe Ungern-Sternberg beírta a megbízótól kapott összegeket. A báró a csendőrfőnök előtt bevallotta, hogy a feljegyzések az ő kezeirása. Az orosz titkosrendőrség biztosra veszi, hogy a megbízó nem más, mint a bécsi külügyminisztérium. Spannochi osztrák-magyar katonai attasché legközelebb elhagyja az orosz fővárost a leleplezett kémkedés miatt.

— Léghajó ut. Düsseldorfból jelentik: A Deutschland nevű Zeppelin léghajó ma nagyobb utra indult, és erre a sajtó képviselőit is meghívták, hogy alkalmuk legyen a gyönyörű légi utazást végig élvezni. Az idő nem volt kedvező, a felszállás azonban 8 óra 35 perckor még is megtörtént. A léghajó Solingen, Essen és Münster fölött elszállva a rentoborgi erdők felé haladt. A hirtelen erőssé vált szél a fák közé

hajította a léghajót, úgy hogy az a fák között megakadt. Csakis úgy lehet onnan kiszabadítani, ha az őt tartó fát kivágják. Az utasoknak semmi baja sem történt. Katonaszág ment ki a léghajó kiszabadítására.

— **Ködök és viharok.** Szekszárd börtendő vidékének lakosságát súlyos csapás érte: mérges köd és peroncszpora szállott le a szőlőkre. A permetezés is hiábavalónak bizonyult a veszedelemmel szemben. A termés nagy része elpusztult. Mátészalkáról jelentik: Tegnap délután 3 és 4 óra között rettenetes szélvihar dühöngött a városban és, az egész környéken. Nagycseden a dühöngő szél háztetőket sodort le. Egy kémény rázuhant egy Balogh Sándorné nevű asszonyra, akit aztán súlyos sérülten szállítottak kórházba. Felépüléséhez nincs remény. Tegnap reggel Mátészalkán óriási szélvihar kezdődött, a mely délfelé annyira erősödött, hogy az utcán járókat a földhöz vágta. Többet megsebesültek, egy öreg embernek és egy kis leánynak karja tört. Igen sok háztetőt is elvitt a szél, a mely különösen a veteményes kertekben igen nagy károkat okozott.

— **Letartóztatják az egyik friedbergi mérnyőt.** Münchenből jelentik: Az a nagyarányu bombatámadás, amelyet a hesszeni kis Friedberg ellen intéztek, még szakadatlanul foglalkoztatja a nyomozó hatóságokat és a német közvéleményt. A rablók egyike, Werner József kaiserslauterni cserepező munkás ma kézrekerült. Wernert már számos előbbi bűne miatt kurrentálják a hatóságok. Lüttichben, a pályaudvaron tartóztatták le. Bebizonyosodott, hogy ő támadta meg Mayer bankárt és Winges Ottóval régen összeköttetésben állott. A hatóságok azt hitték, hogy öngyilkos lett, mert bátyjának levelet írt, amelyben bejelentette, hogy másnapra nem lesz az élők között. Mielőtt beválthatna volna szándékát, letartóztatták. Társait a legnagyobb apparátussal nyomozzák.

— **Tőbafutott tanár.** Berlinből jelentik: Erdmann Hugó tanár, a charlottenburgi technikai iskola igazgatója Bernbe utazott. Ott tartózkodása alatt egy izben, a napokban a mőrsi tavon esolnakázott. Hirtelen heves vihar keletkezett, amely a esolnakot felborította és a professzor a hullámok között lelte halálát.

— **Adományok a Fábián-szoborra.** Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak 300 kor., Aradmegyei Takarékpénztár 100 kor., Konoply Kálmán és neje sz. Heinrich Ilona 100 kor., Steiner Jakabné 10 kor., Salamon Anguszta 10 kor., Dürr Gusztáv 2 kor., Lengyel Tivadar 5 kor., Kell Manó 5 kor., baracházi Kapdebó Géza 10 kor., Auszterweil László dr. 10 kor., Maár Zoltán 20 kor., Rityay Kálmán 10 kor., Szenessy Zeigmond 1 kor., Tarnay Gyuláné 2 kor., Tarnay Gyula dr. 5 kor., N. N. 2 kor., Aradi ref. egyház 20 kor., Aradi Állami Tanítóképezde tanári kara és ifjusága 19 kor. 99 f., Elek község 5 kor., Rigler József 2 kor., Engelhardt János 1 kor., Kramp János 5 kor., Eleki I. takarékpénztár 2 kor., özv. Schvarcz Jakabné 40 f., Bucurka József 2 kor., Vimprán György 20 fill., ifj. Bucurka József 1 kor., N. N. 20 fill., N. N. 20 fill., N. R. 20 f., Berger Izidor 20 f., Wertheim József 20 f., Fodor Mihály 50 fill., Angelina József 1 kor., Hatzelhoff Ferenc 40 fill., Vidics N. 30 fill., Krausz János 50 f., Prankó Istvánné 20 f., Szt.-mártoni takarékpénztár 1 kor., Menozser Ármán 30 f., Kontur Antónia 50 fill., Gajotta Orsolya 50 fillér, Haubenreich Antal 1 kor.

— **Birtokcsere.** Halász Mihály és neje eladják Választó-utca 1b. sz. házat 16000 koronáért Arvay Imre és neje. — Csák Lajos és neje eladják Ferenc-tér 1a. sz. házat 24000 kor.-ért Szántai Lajosné Csák Borbálának. — Stern Mór Ábrahám és neje eladják Erzsébet királyné-körut 9. sz. házat 80000 kor.-ért Czárán Géának. — Bruckner Lipót elad a Vargassy József-utca 12. sz. háztölekből 180 négyszöglet 4000 kor.-ért Kiszely Gyula és neje. — Chirke Vilmos és neje eladják Tököl-utca

51. és Szekeres-utca 7. sz. házakat 16000 koronáért Kondor Annának. — Fehér Mihály és neje eladják a Demeter-utca 85. sz. házat 5900 kor.-ért Koppaner József és neje. —

— **Elsőrangú fiuinternátus a Gábor-féle,** amely minden tekintetben modern és kényelmes. Egészséges és kellemes helyen fekszik. Gábor fiu-internátus, Budapest, VI. Munkácsy-utca 21.

— **Francia likörök legbiztosabb készítésére** — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillé, Vojtek és Weisznál. 279

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyfürrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatásu.

Termésközele van mentes savanyúvíz.

Kapható ártányviszonyok szerint és gyógymóddal.

Schulter Agost

Budapest, Budapesti k. 8.

Színházi pletykák.

(A betét) Van Budapesten egy furcsa komponista: operákat és operetteket ír, de olyanokat, amelyek soha, még véletlenségből sem kerülnek színpadra.

Ez a komponista ugyanis egy egészen dilettáns amatőr, aki vagyonos ember lévén, vásárolja az opera- és az operett-szövegeket, megkomponálja a zenét, de csak zongorára, aztán ugyancsak drága pénzért meghangszerelteti a zenét és az így „szerezett” művel elkezd hazálni a színházaknál, persze mindig sikertelenül. Így megy ez már évek óta és természetesen még sohasem adtak elő tőle semmit.

Nemrégiben megint „komponált” egy operettet és mert azzal a zenetanárral, aki a műveit hangszerezni szokta, legutóbb egy kis pénzügyi differenciája volt, hát most elhatározta, hogy a hangszerezésért járó honoráriumot előre fizeti meg neki, még pedig elmés módon. Ahol a zongorakivonatban az első felvonás kezdődött, oda betett négy darab százkoronást, a második felvonás első lapjához két darab százkoronást, a harmadik felvonás elejére pedig egy százkoronást. Így küldte el a hangszerező zenetanárnak a zongorakivonatot.

Amikor aztán egynehány nap múlva felkereste és megtérdezte, hogy hogy tetszik neki a muzsika, a zenetanár mosolyogva ezt felelte:

— Csodálatos az ön operettje, kedves uram. Az első felvonás valósággal meglepett, a második felvonás már jóval gyengébb, de a harmadik felvonás oly rettenetesen üres, hogy ennél a felvonásnál még okvetlen néhány — betétre van szükség...

(A gyönyör.) Vidéki történet, egy kis felvidéki városkában esett meg nemrégiben, egy kis, harmadrendű színtársulatnál, amint azt a Színészegyesület legutóbbi tanácsülésén mesélte egy vidéki direktor.

Egy súlyos drámát adtak elő, melynek harmadik felvonása azzal végződik, hogy a hős meghal.

A társulat hős színésze — egyuttal drámai apája, kómikusa és baritonistája — az instrukció szerint hátrahanyatlott a karosszékekben, melyben ült, aztán megint előrehanyatlott, ránézett a közönségre, elnevette magát és meghalt.

A függöny lefordult és az igazgató a haját tépve rohant oda a hős színészhez:

— Maga gazember! — ordított rá. — Hogy tehet ilyet? Hogy nevethet egy olyan jelenetben, amelyben meghal?

— Na hallja, — felelte pokoli nyugalommal a hős, kómikus, drámai apa és baritonista — annál a gázsinnál, amit maga fizet nekem, a megváltó halál számomra csak gyönyör lehet!...

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Háztulajdonosok figyelmébe!** Felhívjuk a Közép, Gyár, Új, Ilona, Ujterem, Knézich Károly, Aranykéz, Botond, Part, Kismolnár, Alsómolnár, Határ, Darányi János, Tököl, Szent Pál, Hunyady, Asztalos Sándor, Simonyi-utca, valamint a Kelemen-tér, Booskay-tér, Hal-tér, Hajó-utca, Árpád-tér, Zoltán utca, Boczkó-utca, Csernavits-utca, Damjanich utca, Óvár-utca, Szentpéter-tér és Csorin Aron-utca, valamint az Óvár-tér, szóval az ugynevezett Rácváros összes ház és telektulajdonosai figyelmét arra, hogy e hó 30 án, csütörtökön délután 5 órakor az aradi ipartestületen lévő hivatalos helyiségükben (Erzsébet királyné-körut 16. sz.) igen fontos gyűlést tartunk, amelyen a fentebb nevezett utcák összes ház és telektulajdonosainak minden néven nevezendő panaszát, kívánságát, sérelmét és a mai állapotok orvoslásának módjait fogjuk részletesen és behatóan megbeszélni. Van szeren sénk erre a gyűlésre, amely különösen a Rácváros további fejlődésére lesz igen nagyfontosságú, az összes érdekelt ház- és telektulajdonosokat tisztelettel meghívni, kérve, hogy a gyűlésen minél számosabban jelenjenek meg, mert csakis így lehet reményünk arra, hogy a mai tarthatatlan állapotokon segíthessünk, az egyesülés nagy erejének felhasználásával. Az Aradi Ház- és Telektulajdonosok Szövetsége: Lukácsy Lajos a. k. elnök.

TANÜGY.

(-) **Az Aradi Kereskedők Köre** által fenn tartott női kereskedelmi tanfolyamban az 1910-11-ik tanévre a beírások július 1, 2 és 4 én délután 3-5 óráig lesznek az Aradvárosi Felső Kereskedelmi Iskola igazgatói irodájában. Beírási díj 20 korona, évi tandíj 100 korona, mely havi részletekben is fizethető. Minthogy csak negyven növendék vehető fel, figyelmébe ajánlom az érdeklődőknek, hogy a helyet már most biztosítsák maguknak. Dr. Somogyi Gyula, igazgató. 2567

(-) **Iskolai beírások.** Az Aradvárosi Felső Kereskedelmi Iskolában az 1910-11-ik tanévre a beírások június 30 án és július 1-2, és 4-én délelőtt 9-12 óráig az intézet igazgatói irodájában tartatnak. A beírásnál egyelőre csak husz korona beírási díj fizetendő. Az évi tandíj 200 korona. Minthogy egy-egy osztályba csak negyven tanuló vehető fel, figyelmébe ajánlom az érdeklődőknek, hogy a beírandó növendékek részére a helyet lehetőleg már most biztosítsák. Olyan tanulók, kik az alsó osztályba akarnak beíratkozni, de augusztus végén még javító vizsgálatot tesznek, előjegyzésbe vétethetik magukat, mely előjegyzés azonban szeptember 1-én délben, ha az illető addig nem jelentkezik, érvényét veszíti. Somogyi Gyula dr., igazgató-helyettes. 2566

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

F. A. Szemlak. Sorsjegyei nem nyertek.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Ujaradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, jun. 28.

Az utóbbi hét időjárása minden tekintetben megfelelő volt. A természetesélyek határozottan megjavultak, úgy hogy ma újlag jó eredmény küszöbén állunk. Csak továbbra is így maradjon, nehogy a rendellenes idő ismét bajt okozzon.

A gabonaüzlet irányzata a jobb kilátásokra lanya.

A mai piacon elkelt:

400 mm. buza	9.50	9.80
300 mm. tengeri	5.35	

A gabonák 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, június 28

Amerika 2-el magasabb. Csekély vételkedv. 5-10
fillérrel olcsóbb árak.

Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Buza 1910. októberre	9.44-9.45	9.42-5.43
Rosa 1910. októberre	6.92-6.93	6.93-6.94
Zab 1910. októberre	7.22-7.23	7.26-7.27
Tengeri 1910. júliusra	5.34-5.35	5.34-5.35

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Junius 28. —

Magyar aranyárjádék 4%	113.20
Magyar koronajárjádék 4%	92.30
Magyar koronajárjádék 3 1/2 %	82.75
Magy. földteherm. kötvény 4%	92.35
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyeresémsorsrész kölcsön	225.—
Tiszasszab. és szegedi sorsrész kölcsön	155.60
Osztrák járadék papírban	94.—
Osztrák járadék ezüstben	97.75
Osztrák járadék aranyban	110.50
Osztrák koronajárjádék 4%	94.—
1860. évi osztrák államsorsrész	171.—
Osztrák-magyar bankrészvény	18.20
Magyar hitelbank-részvény	841.50
Osztrák hitelintézeti részvény	668.—
Osztr.-magy. államvasúti részvény	752.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.03
Német birodalmi marka	117.45
London vista	243.12 1/2
Páris vista	95.30
20 márkás arany	23.49

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Junius 28.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új	9.80-9.70
76	9.70-9.80
77	9.80-9.90
78	9.90-10.00

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos új	9.50-9.60
Rosa új	6.70-6.80
Árpa új	5.40-5.50
Zab új	6.20-6.25
Tengeri régi	5.35-5.40

Budapest kőbányai sertéskereskedelem.

— Junius 28 —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilo-
grammon felül súlyban — fillérig; közép páron-
ként 400-400 kilogrammig — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súly-
ban 144-146 fillérig; fiatal közép páronként 251-320
kilogrammig terjedő súlyban 144-146 fillérig; könnyű
páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 146-148
fillérig.

Sertéslétszám: június hó 24. napján volt kesz-
let 39192 darab, június 25. napján felhajtott 305
darab, június 26. napján elszállított 354 darab, július
26. napjára maradt készletben: 29.143 darab.
A hizott sertés üzlet irányzata változatlan.

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1910. június hó 29-én:

Délután 3 1/2 órakor mérsékelt helyárakkal:

Gyermekelőadás:

Hüvelyk Matyi.Látványos tündérmese zenével és tánccal 7 képben. Irta:
Földi Máttyás.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Este 8 1/2 órakor, rendes helyárakkal

Az obsitos.Bekes színjáték 3 felvonásban. Irta: Bakonyi Károly.
Zenéjét szerzte: Kálmán Imre.

SZEMÉLYEK:

Nemes asszony	Zsily Margit	Tihamér	Leővey Leó.
M. leány	Harmath J.	András	Beregi S.
Fuzosány	Várnay Jenő.	Bálint	Nagyiván L.
Jóska, fia	Vass Jenő.	Becirker	Ku-csár L.
Százszorszép	Polgár S.	Szakácsné	Benkóné.
Piroska	Dócsy Nusi.	Hétes	Szabó Lajos.

Kezdete 8 órakor.

1951

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. június 29-én, szerda:

1. Megvadult médium. Humoros. — 2. Üvegipar. Tanu-
ságos. — 3. Kiállhatatlan jó barát. Bohózat. — 4. Trü-
sös. — 5. Sztrájk. Dráma. — 6. Diabeti ma-
jomidomító. Látványos. — 7. Kéjvonaton a Rivierára.
Látványos. — 8. Tetemrehívás. Dráma.

Előadások délután 3 órától kezdve.

Helyárak: I-6 hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik
hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.**NYILTÉR.****A gondos szülők figyelmébe**

ajánlunk egy aradi

tanítót és egy tanárjelöltet,

a kik alaposan készítenek elő bárkit a

**pót-, javító- és
magánvizsgálatokra.**Bővebbet Lujza utca 2. sz. (Tököly-tér köze-
lében.)**Gábor fu-internátusa**

Budapest, VI. Munkácsy-utca 21.

(Andrássy-uti villarayon.) Telefon 90 00.

Az ág. ev. főgimn., a VI. ker. áll. főgimn.,
a VI. ker. főreáliskola, polgári és kereskedelmi
iskolák közvetlen közelében, a főváros legszebb
és legegészségesebb részén fekvő villában, szép
nagy ányas kerttel. Modern berendezés. Külön
vivő-torna és játszóterem. Bentlakó francia és
angol tanítók. Internátusi díj az összes mel-
lék-kiadásokkal együtt a tanévre

1500 korona.Külön számla nincs. Szünidei internátus ismét
Franciaországban.**ELŐPATAKI
GYÓGYVÍZ**páratlan gyógyszer gyomor-, vese-, lép-,
máj és epe-betegségeknél.

Aradon képviselő és nagybani rak-
tár: Kardos Miklós, telefon 647. Kapható
Daimel Lajos, telefon 98. Dürr Kocsárd,
telefon 130. Éles Ármán, telefon 44. Färber
Lajos és Testvére, telefon 311. Nagy Farkas,
telefon 268. Erenfeld Ignác stb. cégeknél
és minden jobb vend. glöben és kávéházban.

Molyhalál!

Legjobb hatású szer

MOLYOK

és azok patéinek biztos kiirtására.

Egy üveg ára 2 1/10 literes 1 kor. 20 fillér.
1 1/2 literes 2 korona 20 fillér, 1 liter 4 kor.**RADICAL**

molypusztító poralakban,

elismert kitűnő hatású erős övénykeverék

—20, —50 és 1 koronás dobozokban,
továbbá terpentinszesz, kámfor, naftalin, zuzott
bors, lavendula, virág patchouli levél, bagaria-
papír, stb.

Poloska irtásra„Radical” poloskairtó folyadék (igen erős
hatású és nem maró),

egy üveg ára 60 fillér.

Erősbitett dalmát rovarpor

—30, —50 és 80 filléres dobozokban és kimérve

Padlófényesítésre**B e e r e s z t é s r e**

Kemény padlóra (parquettákra) Dr.
Friedländer-fele francia takaréki padlópaszta 1 kis
doboz 90 fill., 1 nagy doboz 1 korona 70 fillér.

Puha és keményfa padlóra egy.
arant Dr. Friedländer-fele főzött viasz 1 doboz
2 1/2 liter meleg vízben oldandó fel, 1 kor. 20
fill., kimérve 1 kiló 2 korona. Továbbá Paraffin,
Ceresin fehér és sárga viasz, hamuszár stb.

Ruha-, cipő- és fémtisztító-

szerek, padló-kefék és mázólcsetek, szivacsok
szivacs-hálók, mosdó-keztük és mosdó-ruhák
legjobb és legolcsóbb

bevásárlási forrása

311

Hánzu Nestor**Vöröskereszt Drogeria****Arad, Weitzer János-utca 2.**

Városi és megyei telefon 455. szám.

Nem kell reklám!

Mert mindenki tudja, hogy a

temesvári ernyőgyár raktárában legolcsóbban szerezheti be

ernyő és fűző szükségletét.

Javítások olcsón és pontosan eszközöltnék. Varga D. Dani.
Arad, Központi szálló mellett. (Andrássy-tér 20.)

2282—1910. tkvi sz.

Együtt

Árverési hirdményi kivonat

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Vetrő Anna zimándközi lakos mint jelentkező, továbbá a m. kir. gazdasági kincstár továbbá Herbstein Cecilia aradi lakos, végül az Aradi Hitelbank és takarékpénztár r. t. aradi cég, mint ezuttal csatlakozónak kimondott végrehajtatók javára 600 korona, 97 korona 10 fillér, 74 korona 44 fillér, és 140 korona tőkekövetelések s járulékaik behajtása végett az aradi kir. törvényszék területén levő Arad-megye Zimándköz községében fekvő, a zimándközi 70. sz. tjkvben A. I. 7. 10—11. és 13. sor, 78/a, 389/b, 464/b. hrszám alatt felvett 82. számú ház, udvar, kert és szántóföldekből és $\frac{1}{356}$ od rész legelőiletményből Szabó Istvánt illető fele részére az árverést 668 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy

a fennebb megjelölt ingatlan hányadok az 1910. évi július hó 15. azaz tizenötödik napjának délelőtti 9 órájkor Zimándköz községében a megártandó nyilvános árverésen a kikiáltási ár kétharmada vagyis 442 koronán alól eladatni nem fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 66 kor. 30 fillért készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Arad, 1910. évi március hó 16 ik napján.

Aknay,
kir. tiszéki bíró.

2556

☛ Megtekintésre méltó állandó nagy kiállítás! ☛

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel és a nagyrabecsült vevőimmel tudatni, hogy az eddigi billiárd készítő műhelyemet megnagyobbítottam s a mai kor minden igényéhez képest egy villanyerőre berendezett

ASZTALOS MŰHELYT

nyitottam Bercs Béni-tér 7. sz. a. Braun N. Antal ur festékkereskedő házában. Tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy minden néven nevezendő asztalos és karpitos munkát megrendelésre, rajz után, műbutorok, haló-, ebédlo- és férfi-szobák, portálok, kávéházi pénztárak és kávéház berendezési oldalfalak elkészítését elvállalom.

Nagy raktár különlegességekben. Elvállal teljes kávéházi berendezést.

Továbbá megtekintésre méltó állandó nagy kiállítást tartok billiárd asztalok, valódi elefántcsont golyók, magyar és francia dakók, billiárd felszerelési és kávéház berendezési cikkek, kártya-asztalok, nagyválasztéku székek, a legfinomabb k. győ. ében, makaszán, kokoból, palisander, ibolya, padug, lignum-santum, amaránt, prima-verafa sétatobtokban stc. stb.

Végül kártyasálm szíves figyelmébe ajánlom a villanyerőre berendezett többféle fűtőmunkáló gépeimet, hol mindenféle munkát a leggyorsabban és legjutányosabban készítek el.

Költségvetéssel készségesen, díjmentesen szolgálok. 2530
Fűtőrekvísem az, hogy bármintemű e szakmába való munkát a legnagyobb szakértelemmel, lelkiismeretesen és szolid árak mellett végezhessenek el.

Szíves pártfogást kérve, maradok kitűnő tisztelettel

Hartmann János,

billiárd gyáros és asztalos.

Használt billiárd és golyók kicseréltetnek és a legnagyobb árban vétetnek.

Nem tévesztendő összes más hasonló céggel.

BUTOR.

Ajánlom kitűnő minőségű, stilszerű s a legkedveltebb fánemekből, ugymint cseresnye-, jávor-, virágos kőris-, mahagoni- és palisanderfából készült haló-, ebédlo- és uriszoba butoraimat, valamint igen izlész, a legújabb rajzok után készült előszoba, konyha és cselédszoba berendezéseimet.

Tisztelettel

Varga József,

asztalosmester,

kizárólag Aradon, Kápolna-utca 6b. sz.

Saját házi ebekészítő

Hat kiállítási nagy éremmel kitüntetve

Eladó

Szatmár mellett gazdaságilag elhasznált

2000 holdas

grófi birtok; ebből 1500 hold jó buza árpatermő szántó; 300 igen jó rétlegelő; 200 fiatal tölgyerdő; urilak, minden gazdasági épületek, vasutalomás a birtokon.

Ára 250.000 forint,
könnyű fizetési feltételekkel.

Daláry Edvard

Budapest, IX. Ráday-
utca 23: 2570

Legfinomabb
impregnált
női havi kötők

tucatonként 1 korona
80 egyszerű övek 90
fillér és Tricot övek 3
korona 20 fillérért
kaphatók

Földes Kelemen
gyógyszertárban
Aradon, Deák Ferenc-
utca 11 szám.
381

12924—910. urb. szám.

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék mint urberi bíróság közhírré teszi, hogy Adelman József új zentannai lakos, Ujszentanna község határának a tagosításba bevonható egész területére nézve a tagosítás elrendelése iránt 12924—1910. sz. a kérvényt adván be, a nyomozati tárgyalás és a szavazás megejtésére határnapul f. évi augusztus 3-án és esetleg a következő napjainak d. e. 8. óráját a nevezet. községhezához kitűzte, a mikorra és a hova az összes érdekelteket ezen az uton is megidézi azzal, hogy a földmivélségi m. kir. Miniszter a f. évi 59488—VII. sz. határozatával a tagosítást hasznosnak és célszerűen keresztülvihetőnek mondván ki, a 3. 1909 I. M. rendelet 54. §. értelmében a tagosítás elrendeltetni fog, ha azt kívánók birtoka a tagosítandó területnek $\frac{1}{4}$ -ed részét kiteszi, s hogy a meg nem jelenők a tagosításba beleegyezőknek fognak tekintetni.

Arad, 1910. évi június hó 24-én a kir. törvényszék mint urberi bíróságtól.

Dr. Jakó

Arad, 1910. évi június hó 24-én a kir. törvényszék mint urberi bíróságtól.

Választás könnyű:

Általános ösmert
Egyenlő
legolcsóbb árban kaphatók
WALDMANN I.
ékszerművesmester
Szabadság-tér 14.
(Fiume-kávéház mellett.) 567

Alkalmi vételek
és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb óra és ékszerárátára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcsereztetnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

Ajánlom saját termésű
kitűnő

hegyi boraimat,

valamint saját főzésű cognac, szilva- és törköly palinkáimat, ugyszintén kitűnő rác ürmöst, palackokban, bármilyen mennyiségben házhoz szállítva. — Telefon 297.

Quirini Sándor

szőlőbirtokos. 231

Aulich Lajos-utca 7a. sz.

Házi mosószappanok

piperezappanok, illatszerek, stearin és templom-gyertyák

ugyszintén mindenféle mosócikkek legolcsóbban beszerezhetők

Lorenz Károly

szappangyárosnál 2044

Arad, Forray-utca.

Olcsó bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

a „Kék golyóhoz“ 291

Arad, József főherceg-ut 11. sz.

Óriási nagy választék Schantzing, Rekord Ripsz selyem fényű ruha vásznak a legdivatosabb színekben. Himzett batisztok, Zephierek, kartonok, mosó és gyapjú delaine az idény előrehaladottsága folytán rendkívül **olcsón** lesznek kiárusítva. Nagy parthio vétel gyermek Cloth és vászon kötőkben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kaszinók, vendéglősök és magánosoknak a **legjobb minőségű** 2007

gyertyánfa-bábukat

és I-ső osztályú

lygnum-sankium tekegolyókat

b. figyelmébe ajánlja

Bauer Gyula

Arad, Andrassy-tér, Minorita-palota.

Eladó

Poltura Pécskai ut 24. sz. a. 4 szobás lakóház külön épített melléképítményekkel 1600 négyszögletes szőlőkertben. 2546

Könyvelő

ki Budapesten alkalmazásban van, Aradon állást keres. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek megbízható J. H. jeligére. 2568

Bölcsészettanhallgató

a szünidőre tanítványokat keres. Cím a kiadóhivatalban. 2572

Deutsches Kinderfräulein

sucht Stellung in besserem Hause. Adressen befördert die Administration. 2562

Dezső-u. 4a. sz. ház

eladó. Értekezhetni ugyanott. 2559

Egy fiatal asszony

magányos urhoz szakácsnénak ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban. 2561

Egy fiatal

oroszlán kutya, félvér, zsemle színű, foltos, a gazdája átveheti Eötvös utca 7. szám alatt. 2557

A Kertics községben levő

öt járatra berendezett Kovács-féle vám-malom haláleset folytán szabad kézből eladó és üzemből azonnal átvehető. Bővebb értesítéssel szolgál Leopold Zsigmond, Aradon. 2496

Allást keres

középkorú fiatalember, ki szépen és korr-kor ir és beszél magyarul, németül és románul. Önálló kereskedő volt. Érti a fa szakmát, erdő vállalatnál volt alkalmazva. Hasonló vagy más állást is elfogad. Új etben mint raktárnok, utazó stb. Irodai teendőket érti azonnali belépésre. Bővebbet Ries, Szabad-ságtér. 2578

Üzletáthelyezés.

Eisele János Koronás Áruháza Arad, Forrai-utca Gr. Hunyady-féle palotába helyeztetett át. 2374

Dezsőházán

egy jó forgalmu üzlet házzal és a hozzá tartozó telekkel együtt kedvező feltételekkel azonnal eladó. Cím Hevesi Tóth József Dezsőháza up. Silingya. 2358

Szőlő birtok

vétel és eladására a hegyalján előjegyzéseket elfogad. Weber Károly bankbizományi iroda, Világos. Telefon szám 20. 2477

Egy harmonium

és íróasztal jó karban, olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2472

Kész talicskák

nagyban és kicsinyben, vasalva vagy anélkül olcsón kaphatók. Viszonyt elárúsítók kedvezményben részesülnek. Geiszel jármű- és faárugyár Miksa-utca 2-3. 2505

Kész kerekék, löcsők,

továbbá löcső oldalak és mindenféle kocsialkatrészek jutányosan kaphatók. Geiszel jármű- és faárugyár Miksa-utca 2-3. 2504

Uri családnál

izletes étkezés kapható. Ugyanott egy butorozott szoba külön bejáratú kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2516

Jéforgalmu fűszerüzlet

és vendéglő, hol az összes engedélyek megvannak, előnyös feltételek mellett átadó. Cím a kiadóhivatalban. 2513

Egy teljesen új,

modern férfiszoba berendezés azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2527

Izletes házikoszt

kapható június hó 1 től Teleki-u. 10., földszint.

Egy jókarban levő

9 lőerejű cséplőgarnitúra eladó. Bővebbet Gantner Antal Új-Szent Anna. 2468

Eladó

ajtók, ablakok, öntött kályhák, takaréktűzhelyek, nagy kapuk, ló etető, kagylók, gázkályhák, fenyő gerendák nagyon olcsón, folyó hó 29-én délelőtt 8. órától délután 6 óráig Óvár-tér 6. szám. 2575

Egy ügyes

fűzőgépvarróné vagy ügyes géptűzőné bármely szakmából azonnal felvétetik. Salac-utca 1., fűzőüzlet. 2560

Szép üzlethelyiség

kiadó a Weitzer János-utcai új leányiskola épületében augusztus 1-re. Értekezhetni a. 6. számú helyiségben. 2571

Egy szép tiszta

különbejárattal butorozott szoba, esetleg teljes ellátással 1-2 fiatal embernek kiadó József főherceg-ut 1. a városházával szemben. Bővebbet a ház mesternél. 2515

Szülők figyelmébe.

Javító-, pót- és magán-vizsgákra kedvező feltételek mellett tanítványokat elvállal St. iner izr. fiu-internátus Chorin Áron-utca 1. sz. 2532

Ügyes szabásznő

felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 2558

I. kereskedelmet

végzett fiatalember a szünidőre irodai alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2545

Lampion, Confetti

legolcsóbb árban. Crépe papírok a legdivatosabb színekben. Nyári Divatalbum 60 fillér Ingusz I. és Fia körv- és papírkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. Telefon 517. 167

A nyaraló és fürdőző

közönség figyelmébe ajánlom 90 ezer kötetes kölcsönkönyvtáramat. — 30.000 kötetes zenekölcsönző intézet — Confetti és lampionok legjutányosabb forrása. — Olcsóságok levélpapírosban. Üzleti könyvek: Strazzák stb. nagy raktára. — Irodai kellékek és írószerekben különlegességek. — Antiquarium. Kerpel izsó könyvkereskedése Aradon. Telefon 385. sz. 525

Kiadó

Paulison, közvetlen motor megálló mellett nyaralásra alkalmas, szép, kelő kényelemmel berendezett uri lakás július 1-re telefon használatú együtt, esetleg tennisz pályával is. Cím a kiadóhivatalban. 2467

Női kerékpár

kevésbé használt, olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2459

Kereskedelmet

végzett leány, ki alkalmazásban van, állást változtatni óhajt. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek „Megbízható I-II.” jeligére. 2569

Wertheim-szekrény

kisebbszerű, kerestetik megvételre. Cím a kiadóhivatalban. 2460

Olcsó pénz

közvetit tisztviselő-, váltó- és jelzálog-kölcsönökre, továbbá minden elfogadható érték 70%-áig. Weber Károly bankbizományos, Világos. Telefon szám 20. 2478

Kiadó

egy szép tágas udvari szoba magányos nő részére, jutányos áron. Esetleg teljes ellátást is kaphat. Cím a kiadóhivatalban.

Keresek

nagyobb községben vagy mezővárosban egy jó menetelű üzletet átvételre, kedvező fizetési feltételek mellett. Megkereséseket J. H. jeligére kérek a kiadóhivatalba. 2525

A cigarettázik

használna Progress szivarkahüvelyt, 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia körv- és papírkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Kiadó

július hó eisejétől 2 szobából álló garzon lakás mely irodának is igen alkalmas Weitzer J.-utca 14. sz. alatt. 2446

Kiadó

A Lipót-utca 4c. sz.

alatti házban augusztus hó 1-étől egy 5 szobából, 1 előszoba, 2 konyha, 2 kamara, 1 fürdőszoba, 1 pince, 1 fás kamara, udvar és egy külön majorsági udvar és kertből álló lakás. 2564

A ház maga, esetleg szabad kézből is eladó.

OLLA

Gummi ká-
lóniesség
A tudomány mai
állása szerint leg-
bizonyított leg-
jobb lőszert
Gummi óvszer
Kapható min-
ten gyógy-
szertárban és
drogériák-
ban.

Az OLLA több mint 2000 orvos által
legmegbízhatóbbnak ajánlja.

Székességek által megvizsgálva és
legjobbnek minősítve. Két év jótállás.
Ara tucatonta 4, 6, 8, 10 korona.

Készletje azonban, hogy a szállítója önnek
csak a OLLA-t adjon és ne engedjen magá-
nak csekélyebb értékű előnyös ajánlatot mint
az a jó feldolgozás. — Az előírtak helyek
kimentéséért, árjegyzékét és eredeti propagan-
da reklámot ingyen küld az OLLA gummi-
poni Wien 11/194. Praterstrasse No. 57.